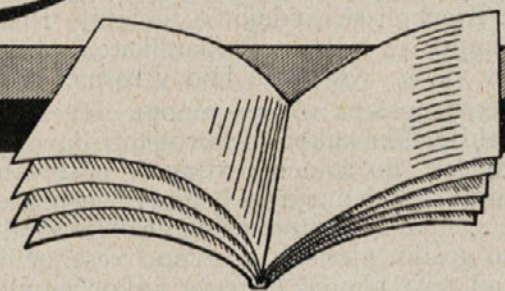

CVETJE

XLVI.
LJUBLJANA

1929 - I.
JANUAR

P. KRIZOSTOM:

Pridi, naš Kralj!

Mrzlo božično noč
bi radi segreli;
v solnčni dan
bi jo radi odeli
za tvoj prihod . . .

Le pridi, naš Kralj!
Le pridi
iz zlatih rajskih dalj!

V naših srcih je topló.
V naših srcih je svetló.
V naših srcih je vse praznično.

Z venci samih dehtečih lilij
smo si srca okrasili
in sredi njih
smo jaslice zate postavili.

Za tvoj prihod smo vse pripravili.

Zdaj pa le pridi
iz rajskih dalj
in zavlada v naših srcih,
naš večni Kralj!

P. MODEST:

NOVOLETNE MISLI.

Srečno novo leto! odmeva danes med brati in sestrami, med prijatelji in znanci. Kjerkoli se snidejo, si podajajo roke in njihova srca prekipevajo najlepših voščil. V marsikateri duši se oglasi tajna struna, ki izzveni v vzdih: „O, da bi bilo v resnici srečno!“

Posvetna ničemurnost pa oklepa mnoge človeške duše in jih tlači k tlom, da niti v taki priliki kakor je novoletno jutro ne morejo razpeti svojih kril in se dvigniti do solnčnih višav. V odštevanju, seštevanju, v množenju in deljenju — v denarju in bogastvu je pogosto pokopana neumrjoča duša. Druge pa nenasitna uživanjaželjnost vleče v nasprotno smer. Kjer se bodo gostili, plesali, razuzdano veseljačili, tam je njihovo mesto; dasiravno od tega nimajo drugega kakor pomilovanja vrednega „mačka“, vendar svojemu nagnenju ne stavijo nikakih meja. Najbolj žalostno je pa to, da se niti ne zmenijo, ko pri tem njihova duša neizmerno trpi.

Te vrste ljudje tavajo po svetu, pa ne vedo kam; živijo svojevrstno življenje, pa ne vedo zakaj. Vedo sicer, da je staro leto minilo in se novo začelo, resno pa o tej spremembi ne premišljujejo. Tok časa jih nese naprej, ne da bi kedaj pomislili na njegovo važnost, njegov pomen.

Vi pa, ki berete te vrstice, pretehtajte in preudarite sledeče besede o važnosti in pomenu časa.

Kaj je čas? Nobena reč nam ni tako domača, kakor ta beseda. V vsakem govoru, ko izražamo svoje misli, izražamo tudi čas. Pa vendar — kaj je čas? Tudi sv. Avguštín, veliki škof hiponski in slavni cerkveni učenik, si je večkrat zastavil to vprašanje. V svoji znameniti knjigi Izpovedi (XI, 12—28.) govori o tem predmetu ter nam odgovarja:

„Ako me nihče ne vpraša, vem; ako me pa kdo vpraša in mu hočem razložiti, ne znam.“ Tako se tudi mi ne bomo spuščali v globokomna razglabljanja o bistvu časa, pač pa se bomo zadovoljili z nadaljnim odgovorom ravnostnega učenika, ki pravi: „Smelo pa trdim, da vem, če nič ne bi minilo, ne bi bilo preteklega, če bi se nam nič ne približevalo, ne bi bilo prihodnjega, če nič ne bi obstajalo, ne bi bilo sedanjega časa.“ Vendar pa preteklost več ni naša, prihodnosti še nimamo, naša je samo sedanjost.

Kje je vse tisto, kar je minilo? V preteklosti. Minilo je, pa naj je bilo dobro ali slabo, veselo ali žalostno. In preteklost, kje je? Samo v naši duši, samo v njenem spominu se še poraja, ko nam misli prinašajo dogodke iz preteklih dni. Mladostna leta naša kedaj so že minila in ni jih več; njihovo podobo pa vendar še svežo nosimo v svojem spominu.

Kje so prihodnje reči? Daleč pred nami v negotovi bodočnosti. Bójimo se jih, če se nam zdijo škodljive; hrepenimo za njimi, če prijajo našemu ugodju. Ni jih še nikjer, vendar pa si duša izobličí njihovo podobo bodisi po primerih, ki že sedaj obstojajo, bodisi po vzrokih, ki nujno do njih vodijo. Ko občuduješ zlato jutranjo zarjo, veš, da ji sledi solnce, dneva gospodar na svojem ognjenem vozu. Solnce še ni, vendar pa po zarji sklepaš, da solnce nujno mora vziti. Prihodnjih reči torej še ni; če jih še ni, jih ne moremo videti, napovedati jih pa že moremo po primerih in vzrokih, ki že obstojajo.

In sedanji čas! Koliko jih je, ki vedno tožijo, da jim je predolg. Predolg jim je zato, ker nimajo nobenega resnega dela, da bi se ž njim

pečali. V resnici je pa čas zelo, zelo kratek. Ali bi bil čas dolg, ko bi za nas trajal sto let? Ne bi bil dolg, zakaj od teh sto let bi mi imeli samo — recimo — prvo leto, drugih devetindevdeset bi bilo še v bodočnosti. Ali pa bi imeli od teh sto let na primer: peto leto; petindevdeset bi jih bilo še v prihodnosti, štiri pa že v preteklosti. Pa tudi eno leto ni célo naše, niti en mesec ni ves naš, naš je samo en dan. Pa kaj pravimo samo en dan! Niti ta ni cel naš, niti ena ura dneva ni vsa naša, naš je samo trenutek. Samo ta hip, ko rečemo na primer besedico: zdaj, je v resnici naš. Komaj pa smo besedo izgovorili, že ni več naša, marveč je že v preteklosti. Ali bo pa prihodnji trenutek še naš, to ve samo Bog. Enkrat bo gotovo napočila ura, ko nam bo pošel tudi zadnji trenutek časa; smrt nam bo prerezala nit časnega življenja in zbudili se bomo v — večnosti.

„Čas je kratek in njegova cena nedosežna“ je klical modri Seneka stari Rimljanom. Sv. Bernard pa je pogosto vzklikal: „Moj Bog, nič ni dražjega kakor čas in nič se manj ne ceni, nič se bolj lahkomišljeno ne zapravlja kakor ravno čas.“ Čas naglo teče; kakor potok drvi od svojega vrelca, h kateremu se nič več ne vrne, tako hitro gine čas, nespametni pa niti ne opazi, kaj izgublja. Sv. Bazilij piše: „Kakor ne moremo ustaviti velike deroče reke, moremo pa uporabiti njeno moč, ravno tako nam je nemogoče ustaviti čas, moremo ga pa porabiti v svojo korist.“ Ne bodimo torej nespametni; ne zlorablajmo dragocenega časa za greh, ne zapravlajmo ga z brezdeljem, marveč svojo življensko nalogo zvesto in marljivo vršimo! Na to nas opozarja tudi sv. apostol Pavel, ki pravi: „Glejte torej bratje, kako bi varno hodili, ne kakor nespametni, ampak kakor pametni; odkupljajte čas, ker dnevi so hudi“ (Efež. 5, 15. 16).

Kaj imaš od tega, ako si dosedaj služil samo svetu in svojim strastem? Nič drugega kakor strto srce in dušo polno kesanja; čas pa, ki si ga zato porabil, je izgubljen, za večno izgubljen. Sv. Avguštin namreč pravi: „Vsak trenutek življenja, če ni v čast božjo, je za večno izgubljen čas.“

Nikakor pa ni treba zaradi preteklosti obupavati; zakaj dokler imamo še čas, lahko vse dosežemo. S solzami pokore izbrišimo madeže preteklega življenja; z dobrimi deli pa okrasimo neumrjočo dušo! „Kdor stori voljo božjo, ostane vekomaj“ (I. Jan. 2, 17). Po volji božji porablajmo svoj čas in zaslužili si bomo — Boga.

„Bratje, čas je kratek . . . preide namreč podoba tega sveta“ (I. Kor. 7, 29. 31). Marsikdo se še-le ob koncu življenja, na smrtni postelji zave, da je vse prešlo. V svoji onemoglosti se jezi na čas, da je tako hitro potekel. Pa čemu obtoževati čas? Obsojati bi moral samega sebe, ker bežečega časa ni rabil v svojo korist, ker vse spremembe časa nanj niso niti toliko vplivale, da bi bil uredil svoje življenje. Da tudi nas spoznanje in kesanje ne bo dohitelo prepozno, zato živimo tako, kakor bi nam bilo vsaki dan umreti, delajmo pa tako, kakor bi imeli večno živeti. Če se bomo po tem načelu ravnali, potem se ni bati, da bi ob zatonu življenja morali vzklikniti: čas sem izgubil. Ne — našo dušo bo marveč navdajala sladka zavest: čas sem dobro porabil, zato me čaka brezmejno plačilo srečna večnost.

P. ROMAN:

PRVE RDEČE ROŽE.

16. januar.

Umbrijsko solnce — Frančišek iz Asiza — je široko razpelo svoja krila. To srce, ki je toli ljubilo, ki je bilo tako polno nesebične požrtvovalnosti, je uzrlo obzorja, še vsa v temi nevere, brez Solnca, brez poslednje Luči, brez Resnice, ki je ena sama in se imenuje Gospod Jezus.

Glasnik velikega Kralja pošilja svoje brate na jug in sever, na zapad in še v deželo prve jutranje zarje. Bilo je leto 1219 v sedmem letu frančiškanskega reda in Frančišek je tedaj poslal šestero najpopolnejših bratov, kakor poroča starodavna povest, in sicer Vitala, Beralda, Petra, Adjuta, Akurzija in Otona v kraljestvo Maroko. Šestero glav se je sklonilo pod besedo ljubezni očeta Frančiška in šestero src je odhitelo na pota apostolska. Aragonija jim vzame enega brata, zakaj Vital zboli in boječ se, da bi zaradi njega mudili sveto poslanstvo, skliče brate in se z solzami v očeh poslovi od njih, da jih nikoli več ne vidi na tem svetu. Nato jih sprejme kraljica portugalska Oraha v svoje varstvo. Videč njih svetost in njih ljubeznivo preprostost jih prosi naj ji razodenejo konec njenih dni. In odgovor dobljen v goreči molitvi se je glasil — gospa kraljica umrla boš, ko boš videla, da neso naša trupla skozi tvojo deželo. Žakaj tam za morjem nas čaka mučeniški venec. In tako se je zgodilo.

V Sibiliji na smrt obsojeni in zopet pomiloščeni odhite v Maroko, da ondi po naročilu Očeta prižgo luč vere ali pa vsejejo večnoživo, plodno seme mučeniške krvi. Sprejme jih tam v svojo oskrbo kraljevič Peter, sin portugalskega kralja, tedaj v službi na Maroškem dvoru. Kjer je videl Beraldus, ki je bil vešč saracenskega jezika, večjo skupino je z veliko ljubeznijo oznanjal Kristusa križanega. Mimo se pripelje kralj Abiiacob in vznevoljen veli vseh petero bratov izgnati. Ti pa se vrnejo še predno dospejo do meje in vnovič oznanjajo Resnico, ki vso temo prežene.

Vrženi v ječo, so ondi dvajset dni prestali brez vsake hrane, tako, da jih je nato kralj sam nem od občudovanja vnovič poslal iz svoje dežele.

Ko se tretjič vrnejo, prevzame kralja tolika jeza, da jih ukaže sprva vreči v ječo, pozneje, ko kljub prepovedi oznanjajo ime Jezusovo, kruto mučiti in bičati.

Navsezadnje morajo pred obličje kralja samega. Obdan od svojih sužnjic in dvorjanikov, ukaže poslednjim naj odidejo. Peterim bratom pa izmučenim od trpljenja pokaže krasoto dvoran in ljubkost žena in jim vse to obeta, če zapuste svojo nespametno vero. Tedaj prevzame trudna in s krvjo omadeževana obličja bratov nadzemski smehljaj. Da bi naj na pragu večne sreče zamenjali za sijaj dveh ženskih oči neskončni sijaj blaženstva, za objem greha, objem Odrešenika samega in prečiste Kraljice nebes in zemlje?

Kralj Abiiacob se kruto moti. In ko je videl njih zmagoslavni sijaj ni zahteval več odgovora v besedah. Velel je prinesiti meč in z lastno roko je utrgal petero krvavordečih rož iz serafinskega vrta.

Zgodilo pa se je vse to v letu Gospodovem 1220. 16. januarja za časa papeža Honorija III. malone sedem let pred smrtjo očeta Frančiška.

Ko so pa prinesli te prve rdeče vrtnice nazaj v Aragonijo, se je rdečim rožam pridružila v neodoljivem hrepenenju po svetosti še bela lilija — sv. Antona, ki ga imenujejo Padovanskega.²

Naj orosi ta kri tudi naša srca, da bo naša vera bolj globoka, naša ljubezen bolj iskrena, naše upanje bolj živo, da bo naše življenje nosilo cvet in sad večnosti...

P. MAVRICIJ O. CAP.:

POSNEMAJMO SV. OČETA FRANČIŠKA.

(Za njegove duhovne otroke.)

Vsakemu kristijanu mora biti Kristus prvi in najvišji vzor življenja. Le tedaj smo res pravi in resnični kristijani, če zvesto posnemamo Kristusa in hodimo po njegovim stopinjah. Sv. Peter pravi o njem: „Šel je pred nami ter nam zapustil zgled, da sledimo njegovim stopinjam“ (Petr. 2, 21). Kristus sam se je skliceval na svoj zgled rekoč: „Zapustil sem vam zgled, da tudi vi storite, kakor sem jaz storil“ (Jan. 13, 15). Nič ni torej čudnega, če so si pristaši Kristusove vere v vseh stoletjih prizadevali in trudili, da bi posnemali svojega božjega Mojstra. Med tiste, ki so se v tem oziru prav posebno odlikovali, spada brez dvoma sv. Frančišek Asiški. Vsi, ki le količkaj poznajo njegovo življenje, vedo, da je večji del svojega življenja zvesto hodil po Kristusovih stopinjah, ter postal tako vodja in vzor vseh tistih, ki bi radi za Kristusom hodili in Kristusa posnemali. Kakor sv. Pavel, tako nam lahko zakliče tudi sv. Frančišek: „Posnemajte me, kakor posnemam jaz Kristusa“ (1. Kor. 4, 16)! Nešteta množica katoliških vernikov je že hodila v Frančiškovo šolo ter se pri njem učila, kako je treba Kristusa posnemati in za Kristusom hoditi. Pojdimo tudi mi v Frančiškovo šolo in učimo se od njega krščanskega in svetega življenja! Posnemajmo sv. Frančiška, kakor je on posnemal Kristusa! Da ga pa bomo tem rajši in tudi prav posnemali, hočemo premisliti, zakaj in kako ali v čem ga naj posnemamo.

1. Zakaj ga naj posnemamo?

Kakor otroci sploh radi posnemajo svoje starše, tako moramo mi kot duhovni otroci sv. Frančiška imeti zmeraj pred očmi svojega duhovnega očeta, moramo vedno stopati po njegovih stopinjah, ga moramo zvesto posnemati, kajti to je naša otroška dolžnost, to je naša izredna čast in to je tudi naša velika korist.

Ko smo sprejeli ponižno obleko in pas sv. Frančiška ter naredili redovno oblubo, tedaj smo postali Frančiškovi duhovni otroci. Sv. Frančišek nas je sprejel pod svoje posebno varstvo, mi pa smo se zavezali in prevzeli na sebe dolžnost, da ga bomo zvesto posnemali v njegovem svetem življenju ter vedno hodili za njim po poti zveličanja. Sv. Frančišek je postal naš duhovni vodja in naš vzor. Z nebeških višav nas sedaj vzpodbuja in bodri, naj bomo njegovi otroci ne samo po imenu in po obleki, temveč tudi v dejanju in življenju. Poslušajmo njegov glas in potrudimo se, da ga bomo zvesto posnemali ter postali tako njegovi ljubljenci. Četudi je pot, po kateri nas vodi, včasih nekoliko težavna in

strma, vendar ne smemo omahovati in postati malodušni. Zavedajmo se, da smo po vesti dolžni vse spolnjevati, kar smo obljubili Bogu pri redovni obljubi. Pri redovni obljubi pa smo obljubili Bogu, da bomo spolnjevali Frančiškovo vodilo ter živeli v Frančiškovem duhu. Kot Frančiškovi duhovni otroci smo torej dolžni posnemati svojega duhovnega očeta.

Posnemanje sv. Frančiška pa ni samo naša dolžnost, ampak je tudi naša čast. Le pomislimo, kako imeniten in velik svetnik je bil sv. Frančišek! Njegova svetost je bila tako velika, da ga je Bog že v življenju odlikoval s peterimi Jezusovimi ranami. Sv. Frančišek je bil živa podoba križanega Jezusa. Če pa ga je Bog že v življenju tako visoko odlikoval, kako visoko odlikovanje mu je podelil še le v nebesih! Bodimo torej ponosni, da imamo tako imenitnega svetnika za svojega duhovnega očeta! Štejmo si v posebno čast, da smo Frančiškovi otroci in da spadamo k Frančiškovi družini! Prav posebno pa si štejmo v čast, da smemo nositi Frančiškovo obleko ter živeti po Frančiškovem zgledu. Živeti po Frančiškovem vzoru ter biti ponižen Frančiškov otrok je večja čast, kakor če bi opravljali najvišje državne ali cerkvene službe ter uživali vso slavo sveta.

Posnemanje sv. Frančiška pa je za nas tudi velika korist. Če si resno prizadevamo slediti Frančiškovim stopinjam, potem bo imel sv. Frančišek z nami veliko veselje, pridobili si bomo njegovo naklonjenost in sprejel nas bo pod svoje posebno varstvo. Biti pod varstvom in zaščito sv. Frančiška pa je za nas velika in nepopisna sreča, kajti sv. Frančišek je zelo mogočen varih in vpliven priprošnjik pri Bogu. Že v življenju je Bog rad uslišal njegovo molitev, koliko moč in koliko veljavo bo imela njegova priprošnja še le sedaj, ko je v neposredni bližini Boga! Naj nas torej zavest, da nas bo sv. Frančišek ljubil, se za nas potegoval ter nam s svojo priprošnjo pri Bogu pomagal, vedno podžiga in vzpodbuja k posnemanju njegovega svetega življenja! Če bomo hodili za sv. Frančiškom, ta hoja ne bo zastoj, ampak spremljal nas bo na tej poti Frančiškov očetovski blagoslov. Od posnemanja sv. Frančiška bomo imeli mnogo duhovne koristi in tudi časnega dobička. Zato pa le pogumno in stanovitno stopajmo po stopinjah svojega duhovnega očeta!

2. Kako ali v čem ga naj posnemamo?

Zunanje življenje sv. Frančiška zamorejo posnemati le tisti, ki stopijo v samostan. Toda sv. Frančišek nam mora biti vzor predvsem v notranjem življenju. Notranje ali duhovno življenje je tisto polje, na katerem se je najbolj odlikoval ter postal Kristusu prav posebno podoben. Ljubezen do Boga, ljubezen do bližnjega, spokornost, ponižnost in potrpežljivost, to so čednosti, v katerih se je sv. Frančišek najbolj vežbal in v katerih ga lahko vsak izmed nas posnema.

Najznačilnejša poteza na Frančiškovem značaju je njegova goreča ljubezen do Boga. Ljubil ga je res iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vseh svojih moči. Vse svoje življenje in delovanje, vsako misel in vsak utrip srca, vse je posvetil Bogu. Nanj je neprestano mislil, po njem je vedno hrepenel in z njim se je najrajši pogovarjal v molitvi. Neštetokrat je ponavljal svoj najljubši izrek: „Moj Bog in moje vse!“ Ker je Boga tako prisrčno ljubil, zato je ljubil tudi božjega Sina Jezusa, božjo Mater Marijo, vsakega človeka in sploh vsako božjo stvar. Vesel je bil, kadar je videl, da ljudje Boga ljubijo in častijo, ves žalosten in potr

pa, kadar so ga žalili in prelamljali njegove zapovedi. V tej goreči ljubezni do Boga posnemajmo sv. Frančiška, saj smo tudi mi kristjani in tudi nam velja zapoved o ljubezni božji. Ah, kako malo smo se v tem oziru podobni sv. Frančišku! Zanimamo se za sto in sto stvari ter navezujemo svoje srce na posvetne reči, za Boga pa se tako malo zmenimo in zanj imamo tako malo ljubezni. Nič nam ni mar, ali se Bog spoštuje, ljubi in časti, ali pa sovraži, preklinja.

Dalje.

P. HUGO:

ŠTIRISTOLETNIKA KAPUCINSKEGA REDA.

Dne 3. jul. so naši bratje kapucini obhajali 400-letnico svojgea obstoja. Kakor ni lepo, če gre starejši brat molče mimo slavnostnih dni mlajšega brata, tako bi ne bilo lepo, če bi mi frančiškani kot starejši bratje pustili brez spomina mimo sebe ta jubilej naših mlajših bratov kapucinov. Sinovi smo istega velikega očeta Frančiška, torej bratje med seboj. Druži nas skupni vzor, po zgledu istega našega očeta nasledovati ubogega Gospoda. Vršimo skupni apostolat, svetu oznanjati, da ni res kar poje pesnik: Največje je gorje uboštvo, bogastvo najsičajnejši zaklad. Z ramo ob rami smo se kakor drugod, tako med Slovenci borili zoper lutersko poplavo. Vzajemno smo se trudili za versko-moralno obnovo, ko je ona odtekla. Složno smo vsak v svojem okrožju organizirali in še organiziramo tretjeredniške armade. Vzrokov dovolj da medsebojno delimo tudi veselje naših jubilejev.

Gorčično zrno, iz katerega je zraslo in se tako mogočno razraslo drevo kapucinskega reda, je vsadil frančiškan-observant P. Matevž Bassi. Potem ko je drugi njegov sobrat P. Ludvik iz Fossombrona, energičen mož in dober organizator, spočeti misli dal konkretno obliko, so prvenci novega reda stopili pred papeža Klementa VII. ki je vstanovo dne 3. jul. 1528. z apostoljskim pismom potrdil. A preslabotno se mu je še zdelo to dete za samostojno življenje. Saj če ima Rev. Cuthbert¹ prav, je ta nova družina sv. Frančiška takrat štela okrog ducat članov. Zato ji je papež dal le generalnega vikarja, sicer jo pa podredil starejšemu bratcu konventualom, ali kakor se pri nas imenujejo minoriti. Kakor vsaka mlada, nežna rast, je imela tudi ta mnogo sovražnikov, ki so jo pretili uničiti. A ker se je radi svojega demokratičnega značaja, glede katerega še do danes nima para med redovi, namah priljubila ljudskim srcem in se vkoreninila v njih, je to krizo srečno prestala.

Za zlati jubilej svojega obstoja je red štel že nekaj tisoč članov. Ker se je vsled papežkih določil dotlej udejstvoval le v Italiji, je sveta stolica imela dosti prilike spoznati, da je zmožen samostojnega življenja. Dejansko mu je avtonomijo priznala že l. 1560. s tem, da je njegovega vrhovnega predstojnika povabila na tridentinski cerkveni zbor in mu odkazala mesto med samostojnimi redovnimi generali. To je bilo lepo priznanje redu in zasluženju. Kajti kapucini so bili takrat v Italiji najpriljubljenejši ljudski misijonarji. Takorekoč zraščeni z ljudstvom so znali

¹ Rev. Cuthbert O. S. F. C.: The story of a great reform. — The Ecclesiastical Review. Philadelphia 1928; p. 113—127.

udariti na prave strune ljudskih src in izvabiti iz njih verske akorde. V svoji domovini so se tudi prvič spoprijeli s protestantizmom, ki se je začel ondi širiti, kar jih je vsposobilo za poznejše boje z njim izven Italije.

Kot pionirji verske renesanse, prerojenja priprostega ljudstva so kmalu zasloveli preko mej Italije. Druga za drugo so jih začele ostale države snubiti za to delo. Prva se je oglasila zanje Francija l. 1573. Odtod so se razširili v Švico, Nemčijo, Avstrijo. Samostan se je dvigal za samostanom, provincija je rasla za provincijo, znamenje življenja in plodonosnega delovanja. L. 1619. jim je bila popolna avtonomija tudi pravno priznana. Dobili so svojega redovnega generala. Tri leta pozneje je red prejel svoj krvavi krst. P. Fidel iz Sigmaringe, sedaj sv. Fidel je v boju s kalvinci prejel mučeniško krono. Popolna pravna avtonomija, zalita z mučeniško krvjo je dala redu na znotraj in na zunaj še večji, naravnost čudoviti razmah. Četrto stoletja pozneje je red štel že 47 provincij z 21.840 brati, razstavljenih po vsej Evropi. Posamezni so že prekoračili evropske meje in pohiteli v vnanje misijone. Najdemo jih Aziji, Afriki, Ameriki, severni in južni. Sredi 18. stol. so kapucini številno dosegli svoj višek. L. 1754. je red štel 63 provincij s 1715 samostani in 32.821 člani. V naslednjem stoletju, ki je stoletje revolucij in kulturnih bojev, so številno sicer nazadovali, zato so pa v misijonih bolje zastavili.

V Rusijo so prodrli že pod carjem Petrom Vel. Ta misijon se je l. 1732. razvil v posebno misijonsko prefekturo. Prvi prefekt je bil slovenski kapucin, ljubljčan P. Fabijan. V stoletju revolucije in kulturnih bojev so kapucini ustanovili posebno rusko provincijo. Za naše dni, ko se toliko dela za zedinjenje naših vzhodnih slovanskih bratov, bi bilo zelo zanimivo, ko bi nam kdo opisal zgodovino te provincije. Istotako so se iz njih misijonov med izseljenci v Severni Ameriki razvile posebne provincije, ki so postale matice misijonov po ostalih ameriških državah. Posamni pa so v večjem številu z lučjo evangelija prodirali v pagansko temo in tam postali pionirji sedanjih kapucinskih misijov, ki jim delajo čast.

Nas posebno zanima zgodovina njih slovenske provincije. Sicer ta ni bila in ni čisto slovenska, a Slovenci imajo že dolgo vodilno mesto v njej. Do predvojnega časa se je imenovala štajerska provincija Brezmadežnega spočetja, sedaj pa se imenuje jugoslovanska. Njen početek sega v prvo stol. obstoja reda (ust. 1608). Na prošnjo cesarja Rudolfa II. so l. 1599. prišli v Avstrijo ter se ustanovili na Dunaju in Pragi. Odtod jih je nadvojvoda Ferdinand, vladar Notranje Avstrije poklical v svojo prestolico Gradec, da mu pomagajo dežele očistiti luteranstva. Iz Gradca so se neverjetno hitro razlili po sedanji Sloveniji. Kakor gobe po dežju so rasli njih samostani v: Ljubljani (1606—8), Celju (1606—10), Mariboru (1613—20), Radgoni (1617—20), Beljaku (1629—33), Ptujju (1623 do 1630), Sv. Križu na Vipavskem (1637—43), Krškem (1640—44), Kranju (1640—44), Celovcu (1644—49), Novem mestu 1658—72), Škofji Loki (1707—13), Gorico so 1609. dobili od Italijanov. Od vseh teh samostanov so sedanji njih jugoslovanski provinciji ostali le loški, krški in celjski. Nanovo so se po vojni naselili v Ptujju in Mariboru, a ne na istem mestu. Ostale je deloma že Jožef II. zatrl, deloma so jih zgubili vsled vojske.

Točasno stanje kapucinskega reda je sledeče: Provincij 44, komisarijatov 9, samostanov 513, manjših rezidenc 395, duhovnikov 5480, klerikov 1772, bratov 2931. V misijonih deluje duhovnikov 869., bratov

328. Kapucini oskrbujejo 29 misijonov, od katerih so 3 v Evropi, 10 v Aziji, 6 v Afriki, 7 v Ameriki, 3 v Oceaniji. V tem pa menda niso vštet misijoni v širšem pomenu besede, ker druge statistike izkazujejo večje število njih misijonov, do 48. Jugoslovanska ali kakor se oficijelno imenuje ilirska provincija Brezmadežnega spočetja šteje samostanov 8, duhovnikov 49, bratov 45, klerikov 19. Gojenci serasinskega kolegija, zaenkrat v Studencih pri Mariboru, obiskujejo dražavno gimnazijo.

S ponosom kapucini ob 400 letnici svojega reda lahko gledajo nazaj. Dolga vrsta velikih mož koraka mimo njih. Kdo bi jih mogel posamič našteti. Pet jih diči svetniška krona, petnajst gloriola blaženih. V sluhu svetosti umrlih, katerih mnogi se že bližajo časti altarja, je še več. Še daljša je vrsta njih škofov, med njimi tudi veliko kardinalov. Enemu zadnjih, kardinalu Massaja, bivšemu slovitemu misijonarju so pred kratkim v kraljevem Rimu dali mesto v galeriji slavnih mož Italije. Velika je procesija njih apostolskih misijonarjev. Samo točasno imajo kapucini v oskrbi nad 29 misijonov. Naravnost nepregledna je procesija njih ljudskih misijonarjev. V tem so kapucini znani specialisti. To jim je priborilo tisto poularnost med priprostim ljudstvom, ki jo povsod uživajo, kjer delujejo. A tudi v galeriji učenih mož so častno zastopani. Zgoraj omenjeni Rev. Cuthbert, je pred leti v angleški katoliški enciklopediji sicer zapisal, da med prvovrstnimi učenjaki kapucinov ni. Toda v članku, ki smo ga pod črto navedli to trditev preklicuje, češ, da takrat, ko je to zapisal, še ni imel zadostnega vpogleda v kapucinsko znanstveno delo.

Tudi štajerska kapucinska provincija ima za seboj lepo zgodovino dela in vspehov za cerkev in narod. Kot ljudski red so v svoji prvi dobi obenem s frančiškani bistveno pripomogli uničiti protestantske bacile, ki so se bili razpasli v ljudske duše. Na versko-moralni prepoved našega naroda so med drugim imele velik vpliv takozvane „pasijonske igre“, to je dramatično javno vprizarjanje Kristusovega trpljenja. To nazorno predstavljanje krvave drame na Kalvariji je bila neka posebnost naših kapucinov. Pognalo je iz njih dobrega poznavanja naše narodne duše tistih časov. Ko je janzeniško-jožefinska burja zabrila po naših krajih in prinesla slano, ki je požgala toliko upapolnega cvetja, so kapucini s frančiškani zopet ubrali pravo pot. Rešili so, kar se je rešiti dalo in bili takoj po vihri na mestu, da škodo čem prej popravijo. Med leti 1679—82 je po Štajerskem divjala in morila grozna kuga. Takrat so se kapucini pokazali junake bolezni. Nad 20 jih je postalo žrtev morilke, ko so bolne previdevali in jim stregli. Pa tudi na vnanjemisijonskih poljih se je provincija udejstvovala. V Braziliji, Chile, Novi Gvineji, Rusiji, Bolgariji najdemo njene misijonarje. Ljudskih pridigarjev je dala celo vrsto. Najbolj znana med njimi sta pač Janez Kriški in Rogerij Ljubljanski, ki sta svoje slovenske pridige tudi izdala in si tako pridobila še slovstvene zasluge.

Zaključim z željo, da bi bratski kapucinski red svojo 500 letnico obhajal še v večjem razmahu. Iz njegove jugoslovanske provincije pa naj bi se razvila posebna slovenska. Fiat!

P. ROMAN:

SKOZI TRPLJENJE DO SREČE.

Zgodba trpečih in ljubečih src.

I. poglavje.

Tam za mestom, kjer kipe proti nebu visoki dimniki številnih tovarnen in se vmes stiskajo drobne in skromne delavske hišice, okajene z dimom in sajami, stahajajo tudi tvornica za umetno svilo in tkanine — last odlične in ugledne rodbine Traven.

Dan v pozni jeseni se nagiba v večer. Pred mogočnim poslopjem tvornice, katere velika razstavljena okna v nastajajočem mraku nekako srepo gledajo na nizke hišice, čaka avtomobil. Krasna šestsežna limuzina, notranjost lepo osvetljena, udobni sedeži, mehke tople odeje.

Zdajci se odpro stranska vrata, kjer blesti uradni napis: „Vratar“ in krepak modro stopi venkaj. Koraki so prožni, hrbet je lahko upognjen, poteze obraza v polmraku in blesku oken malone trde. Človek bi mu prisodil svojih petdeset let, raje nekaj več kot manj.

Šofer, ki je že nestrpno čakal, odpre limuzino in čaka povelja. „Na borzo — potem domov,“ se oglasi iz notranjosti voza nekoliko hladen, vendar ne neprijeten glas. Vozilo se je narahlo streslo, zibnilo in zdrknilo po gladki Tržaški cesti v mesto.

Tovarnar Traven je bil ta večer dobro razpoložen. Zadnji čas je opremil tovarno z velikimi modernimi stroji, ki so delo pocenili, izdelek pa izboljšali, trg je bil ugoden. Snoval je že nove načrte, ki bi jih potem tekom bodočega leta uresničil. Če se mu posreči trg za nakup njegovih izdelkov še razširiti in danes ima o tem prvo konferenco, potem je lahko s tem letom zadovoljen. Edino ko bi... zamahnil je z roko pri tej misli, kakor da hoče odpoditi neljube slike.

Borza. Stopil je iz voza.

„Je-li gospod tajnik v sejni sobi?“

„Da, gospod!“

„Sam?“

„Da, gospod in naročil mi je, naj vas takoj privedem k njemu.“

„Dobro. Grem sam.“ Za njim so se neslišno zaprla težka hrastova vrata.

* * *

Travnovi so stanovali v lastni vili, ki je ležala tik ob prometni cesti. Vendar je ločil hišo in cesto obsežen in lepo negovan vrt; tiho veselje in ponos gospe Travnove. Družina je štela petero članov. Traven sam in njegova žena Marija, hčerka Anka, komaj devetnajstletna in očetova ljubljanka ter dva sinova Pavel, ki je bil prvorojenec in je pravkar izpolnil štirindvajseto leto, ter dve leti mlajši Henrik. Mejtjem, ko je bil gospod Traven zaposlen na borzi, sta bili doma le žena in hčerka Anka.

Obe sta imeli pred seboj ročno delo in se razgovarjali.

„Ali ni očka zadnje čase vse preveč zaposlen?“ je hčerka vprašala mamo.

„Da, pač! Toda razumeti moraš, da zahteva novi obrat, predno bo povsem urejen, precej resnega dela in natančnosti. Ko bi Henrik hotel malo bolj pohiteti s svojim študijem, bi lahko marsikaj posla prevzel, tako pa le še odlaša z izpiti. Pavel mu v pisarni precej pomaga. Še ni dva dni tega, kar mi je povedal, da mu vodstvo pisarne lahko mirno zaupa. Toda pri strojih mora biti sam, vsaj dokler ne bodo delavci dobro vpeljani.“

„Mamica, ali ne bi Henriku tega povedala? Mene očka res skrbi.“

„Nič ne pomaga, sem mu že rekla. Pa je edini odgovor vedno ta, da ima lahko nekaj od svoje mladosti. Če pa napravi izpite, je prikljenen na tovarno. Potem pa še pristavlja — zakaj pa drugim ni treba tako hiteti s študijem in našteva vsa mogoča imena, češ ti in ti slabše stoji pa se ne pehajo tako zelo, kot se pri nas.“

„Saj bi mu jaz sama rekla, vem, da me ima rad in me še precej poslušaj — svojo malo Ančko, kot pravi, ki bi ji najbolj pristojal bel ovratnik ali pa kapuca — pa se nič kaj ne upam. Že teden dni je nekam zaprt in osoren. In dvakrat je prišel šele po polnoči domov. Očka pa trpi.“

„Vem. Toda kaj naj storim? Kregam se nerada. Saj oče to dobro ve — toda on še bolj sovraži vsako prerekanje in rajše molči. Kadar pa reče, je ves divj.“

„Poskusila bom jaz. Še danes, če ga le dobim samega. Pošteno mu bom povedala. Zadnjič sem mu dala vse prihranke, da je poplačal neke dolgove in porečem mu, da je...“

„No, kaj porečeš, kapucek?“ se oglasi za njenim hrbtom Pavel, ki je bil pri zadnjih besedah povsem tiho vstopil, ter ji položi roke na rame.

„O, ti si Pavel — prekine gospa Travnova — odgovor Ančkin. Ali je že tako pozno? Saj prihajaš iz tvornice?“

„Seveda, mama, in danes smo še nekaj kasni. Saj veš, bliža se konec meseca. Računi morajo biti v redu, poleg tega pa vedno nova naročila iz inozemstva. Gre pa stvar lepo naprej in očka zopet nekaj snuje. Naročil je tudi, da ga danes ne čakamo z večerjo, ker ima nujen razgovor na borzi.“

„Bog zna, kaj zopet?“ zavzdihne žena.

„Ali ti veš, kje in kod hodi zadnje tedne Henrik?“ povzame zopet Ančka.

„Res ne vem. Razen morda, — pa kaj me to briga?“ Pavel je v vidni zadregi, in to kajpak bistremu očesu sestre ne uide.

„Če ne tebe, pa zato mene — veš kaj bo kapucek danes storil? Pridigal bo in še pošteno, samo, da mi v roke pride. Sedaj ko so glavne skrbi v tovarni srečno rešene in bi se očka lahko malce oddahnil, pa Henrik dela skrbi po nepotrebnem. Mu bom že pokazala.“

„Ančka, ne veš kako se ti poda, če si malo huda. Kar rad te poslušam.“

„Otroci, pojdemo k večerji. Očeta še ne bo, Henrik ne vem kje hodi — in posli morajo tudi imeti svoj počitek.“

Glede poslov je bila gospa Traven znana, da jih je ljubila kot svoje otroke, skrbela zanje in storila vse, da jim uredi življenje kar se da pristrčno in domače. Pri vsem tem, da je bila stroga in natančna za delo, so jo posli ljubili in spoštovali in za službo pri njej so se potegovale često hčerke iz boljših rodbin, da se nauče pod njeno roko gospodinjstva in domačega dela.

Obednica, kamor so stopili, je bila lepa svetla soba z dvema oknoma na vrt. Luči so bile nameščene ne na stropu, temveč na stenskih svečnikih z rahlorumenimi senčniki, kar je dajalo celi sobi nekaj toplega in domačega. Servis je bil iz lepega prosojnega porcelana, vse pa je delalo vtis skrbne roke in izbranega okusa.

„Pavel, prosim, danes moli ti naprej,“ je rekla gospa Travnova in sklenila roke, potem ko je pritisnila na viseči električni gumb. Gospa Travnova je bila namreč globokoverna katoličanka in četudi je bil mož v tem oziru docela hladen in brezbrizen, je vendar strogo gledala na to, da so bili njeni otroci skrbno vzgojeni v verskem duhu. Tem bolj jo je bolelo, ko je videla, kako malo časa je bilo treba, da je Henrik v velemestu, kjer je nekaj semestrov študiral, pozabil malone vse, kar je ona trudoma vcepila še otroku.

Večerja je bila že skoroda pri kraju, ko je vstopil oče. Ančka je brž vstala in ga poljubila. Vsem je bilo dobro znano, da je samo njej to pustil, in četudi na videz osoren in molčeč, mu je to prijalo. Rahlo jo je pobožal po licu in se obrnil k ženi: „No, kaj bo dobrega?“

„Upam, da ti bo ugajalo — riževa juha, zrezek in dve prikuhi.“

„Bo, ženka.“ Pri tem mu je obvisel pogled na praznem stolu, kjer bi imel sedeti Henrik.

„In kje je Henrik?“

„Ne vem, kmalu po kosilu je odšel — kam, ni povedal.“

„Lahko bi se držal reda — to vem, da pri delu ni. Prosim, da mu to poveš, žena.“

„Očka, mu bom že jaz in še prav pošteno — sem mami že prej obljubila.“

„Pa mu ti povej, kapucek, samo ne preveč mehko. Tu se delaš hudo v resnici pa še muhi ne bi žalega storila. Smo končali?“

„Da.“ — „No potem.“

„Pavel, prosim“ — in odmolili so staro, večno novo molitev zahvale in nove prošnje: Oče naš...

Po večerji je Pavel povedal nekaj podrobnosti iz tvornice in sporočil očetu tudi, da bodo računi že jutri ali pojutrišnjem urejeni, ter da se nova telefonska hišna centrala dobro obnese. Predelavci v posameznih oddelkih so še posebno hvalili novo napravo, ki da zelo olajša skupno delo.

Oče je vse to z vidnim zadovoljstvom poslušal, ker pa je imel navado zgodaj vstajati, se je kmalu poslovil in odšel z ženo v spalnico.

Brat in sestra sta se po kratkem razgovoru prav tako podala vsak v svojo sobico. Pavel ki je zelo ljubil knjige, se je zatopil v nek potopis. Ančka pa, kapucek — je kmalu šla počivat. Njen angel varuh pa je videl, kako je s svojo dnevno obleko odložila tudi drobno vrstico in snela izpod čipk povsem nemoderen okrasek — škapulir — in ga iskreno poljubila. Isti angel varuh je čul tudi šepet njene molitve — in tudi ime — Henrik moj brat... (Dalje prihodnjič.)

P. ANGELIK:

CILJI IN POTA.

Občutljivost je napaka!

Je neka rastlinica po imenu: Noli me tangere, „Ne dotakni se me“, ki svoje nežne lističe takoj skrbno zapre, kakor hitro čuti bližino tujega telesa. Ali naj ž njo primerjamo občutljivost? Ne ujema se popolnoma. Lažje bi primerjali to rastlinico nežnočuteči srčni čistosti — za človeško „občutljivost“ pa v zdravem življenju narave ne najdemo nobene primerne prispodobe.

Ali morda sodimo preostro?

Občutljivost je neko nagnenje, vsled katerega je človek, ki ga imaradi besedi ali obnašanja svojega bližnjega hitro razžaljen ali slabe volje. Semtertja se to da opravičiti, če je kdo slabih živcev ali bolan, toda če se ta občutljivost kaže pogosto in je torej že prišla v navado, če zaide globoko v srce in se kaže v zagrenjenih besedah in obnašanju, tedaj je to nedvomno napaka, krivica in nesreča.

Občutljivost je napaka. Če n. pr. protresomer natančno kaže vsako gibanje zemlje, tedaj pravimo, da je inštrument izvrsten. Če pa človek z napeto pozornostjo opazuje obnašanje svojega bližnjega, če se čuti užaljenega vsled vsake neprevidne besede, če misli, da je vsaka beseda in vsako dejanje zoper njega naperjeno, če smatra vsak najmanjši ali tudi le namišljen prestopok zoper spoštovanje in obzirnost, ki jo zase zahteva, kot napad na svojo čast, tedaj je tak človek gotovo zelo duševno bolan.

Občutljivost pravzaprav ni družega kakor lahko ranljivi napuh. Občutljiva oseba pričakuje gotove obzirnosti, ki jih morajo baje drugi imeti do nje, in če se drugi skrbno na nje ne ozirajo, se čuti užaljeno; drži se gotovih namišljenih pravic, ki jih prav tako natančno pozna, kakor one drugih ne pozna, in če misli, da drugi le-teh ne priznajo popolnoma, tedaj se žalosti; veliko drži na svojo zunanjo čast, povsod jo vidi ogroženo in je vedno pripravljena zanjo v bran se postaviti.

Občutljivost je napaka in mati mnogo drugih napak; kajti trdosrčnost in mržnja, ljubosumnost in zavist poganjajo iz nje kakor plevel — da ona vodi celo v obrekovanje in sovraštvo torej v smrtne grehe. Ona je prava farizejska lastnost in farizeji svetega pisma so bili pravi vzori občutljivosti.

Občutljiv človek se povsod čuti preganjanega, vse je proti njemu naperjeno. Njegova razdraženost postane tolika, da sam dela napake trdosrčnosti in brezobzirnosti, ki misli da jih mora prenašati od drugih in zgubi kmalu z vero v tujo čednost, vsako lastno krepost.

Je-li mogoče in umljivo, da so tudi „pobožne“ osebe zelo občutljive? Človek bi tega ne verjel in pri resnični pravi pobožnosti tega tudi res ni najti. Vendar se pogosto zgodi, da tudi osebe, ki veliko drže na svoje krščanstvo, ki imajo celo dobro voljo, da bi se spopolnile, vendar trpe na tej bolezni. Morda se tega ne zavedajo in zato je njih odgovornost manjša in napaka odpustljivejša, toda manjka jim spoznanja samih sebe, jim manjka prave ponižnosti. Tuje napake vidijo v luči lastne namišljene popolnosti, in to človeka običajno vara.

Občutljivost je krivica.

Občutljivost je tudi krivica, ali vsaj vodi h krivičnosti do drugih. Ona napravi človeka malenkostnega in v tem je njeno bistvo. Kako bi tudi mogla najbolj brezpomembne prestopke gotovih oblik uljudnosti napihnuti v velikanske zločine? „Ni nas ona prva obiskala.“ „Štirinajst dni ga že ni videti, gotovo se je moralo kaj zgoditi!“ „Tako sem zapazila, da me je merila z očmi“, ali „izognila se nam je“; „niti pogledal me ni!“ in podobne besede se le prepogosto slišijo. Malenkostna občutljivost, ki se jezi nad tem, kaj drugi govore, kako se oblačijo, kako pozdravljajo in se obnašajo in ki se pusti v svoji sodbi in vedenju od tega vplivati, napravi človeka ozkosrčnega.

Občutljiv človek stoji vedno na sraži, v vsaki še tako nedolžni besedi najde ost, ki je naperjena proti njemu; on pazi na ton govorjenja, na naglas besedi, pozoren je na poglede in na pozdrav, in s tem muči sebe in druge. Prav zato je občutljiv človek tudi krivičen, on vidi namen, kjer je stvar povsem nedolžna; on ničesar ne p o z a b i in ohrani tudi namišljeno ali celo naravnost iznajdeno krivico globoko v svojem užaljenem srcu; on je poln predsodkov in presoja ljudi po prvem vtisu, ki pa morda že sam ni bil nepristranski. Njegova sodba je ostra in rezka; kajti kakor je tenkočuteč zase, tako malo je to z ozirom na druge. In tako jim brez pomisleka dela krivico, katero si domišlja, da jo mora od njih trpeti.

Občutljivost je nesreča.

Mirno lahko rečemo, da je občutljivost nesreča za vse, ki so pri tem udeleženi in še najbolj za občutljivega človeka samega. Kajti ona otežkočuje vsako družbo in napravi vsako prisrčno, ožje občevanje skoro nemogoče. „Kaj naj počnemo, da te osebe ne razžalimo?“ „Pri vsej previdnosti bo gotovo kaj zamerila, ali v mojem obrazu, v mojih besedah, v mojem pismu kaj našla, kar ji bo dalo povod, da se čuti razžaljeno!“ Zato se ljudje takemu občutljivemu človeku raje izognejo, omejijo ž njim občevanje ali ga sploh prekinajo in četudi s tem dotičnega gotovo razžalijo, so vendar prosti vedno novih muk.

Kolika muka je za predstojnika, če ima občutljive podložnike! Ne ve, kako naj bi jih v kaki potrebni stvari opomnil, ali jim kaj naročil ne da bi jih razžalil. Dolgo časa pripravlja besede, išče najpripravnejšega trenutka, skuša nadeti celi zadevi kolikor mogoče nedolžno lice, in — nazadnje je vseeno pogrešeno in dolgo časa lahko potem gleda čemeren obraz. Da, občutljivost ni samo sestra čemernosti, ampak se celo posebno rada ž njo družijo, in če sta enkrat ti dve skupaj je konec vsakega miru.

Tako občutljiv človek navadno nikoli ne zve, kar bi bilo tako potrebno zanj da bi vedel. Ne povedo mu resnice in ga puste raje v njegovih napakah, da le sebi in njemu prizanesajo. Gotovo je to veilka nesreča! In sicer taka, katere ozdravljenje ravno občutljivost zabranjuje.

Ali ga ni zdravila zoper občutljivost? Je! Zdravila so za vse človeške napake in slabosti, treba jih je le iskati in uporabiti. Če je občutljivost skrit napuh, tedaj je ponižnost zanjo zdravilo. Pa to je lažje rečeno, kakor storjeno. Najprej mora človek vedeti, da ima to napako in se potem ne sme ustrašiti dolgotrajnega in utrudljivega zdravljenja. Treba je zato predvsem, da bolje paziš na druge, pa ne gledaš njihovih napak ampak svoje lastne v njihovih očeh in v njihovem obrazu.

In če ti, dragi bravec in draga bravka zdaj nekoliko pogledaš v svojo notranjost, boš morda našel, da tudi ti nisi prost vsake občutljivosti. Morda nisi tako lahko in tako hitro razžaljen, pa nekoliko te napake bova najbrže obadva imela. Če se kdo dotakne ravno najine slabe strani, ali naju moti v posebnem nagnenju do kake stvari, ali če nama ravno ta ali ona oseba izmed najinih znancev ali znank kaj reče, kar ji nikakor ne pristoja, tedaj vendar čutiva več kakor bi bilo ravno potrebno.

Veš kaj hočeva napraviti? Ti in jaz! Predstaviva si živo pred oči svojega Zveličarja. Glej, kako je izpostavljen porogljivim pogledom in posmehljivim opazkam domišljavih pismoučenih, in kako je njim nasproti vedno enako ravnodušen. Glej ga, kako zavrača sovražne obdolžitve in ošabne besede farizejev, ne da bi bil količkaj mrzličavo razburjen, ne da bi količkaj spremenil blagglasnost svojega sonornega glasu, človek bi mislil, kakor da niti ne razume žalitev zoper svoje božje veličanstvo, resnico in modrost.

In ko sva se ob pogledu na božjega Zveličarja tako sramovala lastne občutljivosti, glejva, da bova drugič boljše napravila. Oer.

P. ADOLF:

SPOMINI IZ MISIJSKEGA ŽIVLJENJA.

Lov na ljudi se nadaljuje.

Bilo je prve dni novembra l. 1914. Šel sem okrog 10. ure dopoldne po opravilu v mesto, ko sem nenadoma zaslišal močno trobentanje, ki je prihajalo v smeri od luke. Imel sem iti čez cesto Via dele monake (Via delle monache), eno najbolj živih cest v Aleksandriji, ki pelje v pristanišče; toda cesta je bila zaprta. Cele trume ljudi, tramvajski in drugi vozovi so stali mirno in tiho, po cesti pa se je pomikalo v popolni bojni opravi angleško vojaštvo. Na čelu je korakala vojaška godba, toda tiho brez glasu. Za njo ste stopali dve vrsti trobentačev, trobeč na vso moč prav tako, kakor so svoj čas trobentali Izraelci okrog ozidja mesta Jeriho, ki se jim ni hotelo udati. Za trobentači so korakali pešci, katere je bilo videti od daleč, kakor da bi imeli dolge sulice v rokah, toda bile so le puške z nasajenimi bajonetami, ki so se bliskali na soncu. Za pešči so prišli konjeniki, za temi strojne puške, na to kanoni in vozovi z municijo in raznimi vojnimi potrebščinami, za sklep pa vojaška kuhinja, avtomobili rudečega križa in bolniški oddelek vojakov.

„Slišite, kaj pa je to, sem po tihem vprašal znanca, ki je zraven mene stal in ni naprej mogel, kakor jaz, ali gredo na vojsko, ali pa proč?“

„O ne, to je le vojaška demonstracija Angležev, namenjena v opomin Egipčanom, da naj bodo mirni.“

Pred nekaj dnevi namreč (29. 10. 1914) je bila Turčija potegnila z Nemci in je bila zdaj v vojski z Angleži. Ti so v odgovor pozaprli turške uradnike v Egiptu, ki niso mogli zbežati o pravem času iz dežele in na poslopjih, kjer se je do sedaj šopiril turški polmeseč, so razvili angleško zastavo. Egipt je bil namreč do svetovne vojne po imenu turški in v znamenje podložnosti je egiptovski podkralj plačeval letno turškemu sultanu sedemnajst milijonov frankov, drugače pa je bila dežela na videz neodvisna. Pravim na videz, ker v resnici je bila stvar čisto drugačna. L. 1882. so bili v Egiptu politični nemiri naperjeni zoper tujce. Po celi deželi, zlasti pa še v Aleksandriji so Arabci morili Evropejce. Tu je po vsej pravici v varstvo Evropejcev posegla vmes Angleška. Od 11. do 12. julija 1882 je angleško vojno brodovje bombardiralo Aleksandrijo in jo na to z vojaščino zasedlo. Morilce Evropejcev so dali Angleži takoj prvi dan obesiti na glavnem trgu Mahomed Alija. V strah domačinom so pustili večala toliko časa na mestu, dokler je še visela kaka cunjja obešenih na stebrih. Istega leta, 13. sept. so se angleške čete s silo polastile vtrjenega tabora egiptovskih čet pri Tell-el-Kebir-u; kraj leži v bližini Izmajilije ob Sueškem kanalu. Od tega časa Angleži niso več šli iz dežele in so pravi gospodarji Egipta po tisti pravici, po kateri so bli tukaj poprej Turki, to je, premagali so deželo in so jo zasedli.

Veliko Egipčanov pa je bilo nezadovoljnih z Angleži in so v srcu držali z njihovimi sovražniki, zato pa je danes angleško vojaštvo med mogočnim trobentanjem razkazovalo svojo moč po glavnih aleksandrijskih cestah. Čez mesec dni na to (18. 12. 1914) pa je Angleška anektirala, za svojo last razglasila Egipt in ob enem konfiscirala, za državno imetje okkalcina imetje svojih nasprotnikov in ga na mestu prodala, denar pa v vojni zaklad na Angleško poslala. Toraj, kakor je nekaj med trobentanjem padlo mesto Jeriho v roke Izraelcem, prav podobno so med trobentanjem angleških vojakov padle v roke Angležem hiše, fabrike, bolnišnice, šole, banke, trgovine in druga posestva Nemcev, Avstrijcev in Turkov.

Ker pa je veliko lažje pograbit posestva, ki mirno stoje, kakor pa ljudi, ki beže, so previdni Angleži skušali najpoprej poloviti ljudi in se še le kasneje polastiti njih premoženja.

Bilo je nekako sredi novembra, 1914. ko sem bil nekega jutra dobil karto po pošti, na kateri mi je pisal moj stari prijatelj p. Benigen, misijonar v Jeruzalemu, da je na poti v domovino in sicer na italijanski ladji „Milano“, ki ima isto jutro priti v Aleksandrijo. Na karti me je prosil, da naj ga obiščem na ladji, če bo to mogoče.

Ker sem vedel, da je luka z angleško vojaško stražo zaprta, sem prosil p. Dunstana, ki ga mi že dobro poznamo, če bi me hotel isti dan popoldne spremiti na omejeno ladjo. Dobri prijatelj mi je to takoj obljubil.

Ob 2. popoldne sva bila že v luki. Vedeti je treba, da je luka tudi v mirnem času zaprta deloma s skladišči, deloma z zidovjem zaradi colnine, in so le tu pa tam vrata, kjer pregledujejo vsak voz in vse sumljive ljudi, da kdo blaga brez colnine ne vtihotapi. Sedaj v vojnem času pa sta zraven colnjih uradnikov pri vsakih vratih stala še dva angleška vojaka, ki nista nikogar pustila v luko, če ni imel vstopnice od angleške vojaške oblasti.

„Peljite naju h komandantu,“ je p. Dunstan rekel rezko vojaški straži pri vratih. Vojaka sta se spogledala, toda glas mojega Angleža je bil tako odločen, da je straža na mestu ubogala. Eden izmed vojakov je stopil za stopnjo nazaj, da je bila pot odprta in drugi se je molče obrnil in šel pred nama do malega enonadstropnega poslopja v luki, ki v mirnem času služi za zdravstveni urad za tujce, ki pridejo po morju.

„Ta dva bi rada govorila z g. komandantom,“ pravi najin spremljevalec straži, ki je stala pri vratih poslopja.

„G. komandant ob tem času nikogar ne sprejme,“ odgovori straža.

„Pojdite in povejte, da sta tukaj dva katoliška mašnika, ki hočeta govoriti s komandantom,“ poseže vmes p. Dunstan s tako rezkim glasom, da je tudi ta straža nemudoma ubogala. Vojak je izgnil tiho po stopnicah navzgor. Že čez par minut pa se je vrnil in nama mignil, da naj mu slediva v gornje nadstropje.

Za dolgo zeleno mizo je sedel velik, suh in gladko obrit višji angleški oficir, v sosedni odprti sobi pa je pisal njegov tajnik. Komandant je imel v roki pero, na desni in levici kup dovisov, pred njim na mizi pa je ležala žepna ura. Ko sva vstopila, je odložil pero, roki položil na mizo in oči v naju vprl.

„Moj prijatelj, Srb po jeziku, bi rad obiskal svojega redovnega brata, ki je na ladji „Milano“ in prosi za to dovoljenja,“ je rekel g. pater mirno, počasi in komaj polglasno vendar pa tako razločno, da bi bil vsak prav lahko za njim pisal. Začudil pa sem se bil, da me je bil naredil za Srba. Storil je bil to menda zaradi tega, ker Angleži pred vosko Slovencev še po imenu niso poznali, pač pa prav dobro Srbe, ki so se z Angleži skupaj vojskovali. Mogoče pa je tudi, da je moj prijatelj mislil, da razlika med Srbom in Slovencem pač ni velika. Prav lahko pa je tudi mogoče, da se je bil moj Anglež nalašč malo zmotil, ker mu je ta mala razlika tukaj tako zelo prav prišla.

Komandant je bil očitno v zadregi in je mislil, kaj naj bi bil storil. Mirno je naju meril z očmi od vrha do tal, od glave do nog. Nato se je ozrl v mojega spremljevalca in počasi rekel „Ni mogoče!“

Ko sem slišal komandantove besede, da ni mogoče dati dovoljenja, sem mislil oditi, pač pa sem poprej po strani pogledal na svojega prijatelja. Toda, kaj vidim? P. Dunstan stoji mirno in ravno ko sveča, obraz ima trd ko kamen, ustnice stisnjene, čelo nagubanceno, pogled pa nepremično vprl v sedečega Angleža in ga gleda, kakor da bi ga hotel z očmi predreti. Pač pa tudi suhi komandant gleda mojega patra mirno in začudeno, kakor kako prikazen iz drugega sveta. Ko vidim ta dva čudna Angleža, ki se nepremično gledata ko pes in mačka, predno se hočeta spopasti, od katerih nobeden ne odpre ust in ne trene z očmi, mi je kar tesno postalo pri srcu. Polagoma pa oficirju vdari v glavo kri in na suhih licih se pokaže lahka rudečica. Ravno na ta trenutek pa je čakal moj pater.

„Tukaj ne gre za me, tukaj gre za mojega prijatelja. Gre samo za to, ali mu hočete postreči ali ne. Gre za malenkostno stvar vljudnosti.“

Te besede je p. Dunstan siknil skozi zobe skoro po tihem. Ust še odprl ni, vse so povedale njegove oči. Meril je s pogledom oficirja, kakor meri z očmi indijski glumač

strupeno kačo, ki mora plesati tako, kakor jo on prebada z očmi in kakor ji on kima z nosom.

Dolgi prsti komandantovi so zatrepetali na mizi. Pogledal je po strani proti sosedni sobi, kjer je poslušal vse njegov tajnik. Z desnico je pritisnil lahko na zvonček, ki je bil zraven tintnika.

„Napišite dva listka za ladjo „Milano“, je rekel komaj slišno tajniku, ki je v hipu, ko je bil zvonček zapel, zraven komandanta stal. Oficir je na to pritisnil pečat na listka in jih molče dal p. Dunstanu. Moj prijatelj gotovo eden izmed najvljudnejših patrov, ni bil namreč zastoj izrejen v Parizu, ni imel za komandanta ne besede, ne pogleda. Obrnil se je počasi in kar s celim telesom, kakor da bi bil lesen in izgnil je po stopnicah kakor senca. Komandant, presenečen, je skoraj plašno gledal za njim. Ko sva bila zunaj poslopja, je moj prijatelj še vedno molčal, ježno gledal in trdo stopal, kakor da bi še vedno imel suhega komandanta pred seboj.

Ko sva prišla do morja, je molče mignil čolnarju, da naj naju prepelje na ladjo „Milano“, ki je stala nekoliko oddaljena od obrežja.

Na stopnicah obešenih zunaj ladje je sedela vojaška straža, P. Dunstan ji je molče pokazal listka, na kar je naju straža naprej pustila.

Ko pa sva bila na ladji, se je moj prijatelj popolnoma spremenil. Vsa lesenost ga je bila minula, bil je gibčen in zgovoren. Kakor da bi bil v domači hiši, je vedel za vse prostore, kakor da bi bil videl skozi stene, je poznal vse kote in stopnice; z vsakim, ki ga je srečal, je bil prijazen in zgovoren. V par trenutkih sva bila v obednici drugega razreda in imela sva pred seboj p. Benigna in zraven njega neke vrste uradnika, ki ga je nadzoroval. Tukaj pa je bil p. Dunstan kar celi kapitan v obnašanju. P. Benignu je stisnil roko, uradnika je lepo pozdravil in obenem je že klical „natakarju“ in natakari je, kakor iz tal priklican, stal pred nami.

„Prinesite hitro viskija za dve osebi in prav mrzle sodavode,“ je ukazal natakariju. Proti meni in proti p. Benignu obrnjen je rekel: „Vidva se zdaj pogovorita, kar imata,“ proti začudenemu uradniku pa je vljudno dejal: „midva bova medtem časom izpila najin viskij. Obrnite se vsi hitro, ker časa imamo malo.“

Medtem je p. Dunstan obračal stole na vse strani, dva meni in p. Benignu, dva pa sebi in uradniku in obenem točil viskij in vodo.

(Dalje prihodnjič.)

P. ANGELIK:

PREGLED ZGODOVINE FRANČIŠKANOV MED SLOVENCMI.

Samostan v Beljaku.

Frančiškanski samostan v Beljaku je ustanovil frančiškan in bamberški škof Henrik I. pl. Schmiedefeld (1242—1257). Prvi frančiškani so prišli tje kaj iz Italije ok. leta 1246. Kakor poroča zgodovinar Greiderer¹⁾ je bil tri leta pozneje leta 1249. že ustanovljen samostan. To potrjuje tudi neka listina iz Osojki omenja l. 1252. frančiškanskega gvardijana Mihaela v Beljaku.²⁾

S svojim svetim življenjem so se ljudstvu zelo priljubili, tako da so od vseh strani začeli dobivati darove in posestva. Premnogi so izražali željo, da bi bili pokopani v njihovi cerkvi, ki je bila posvečena sv. Marjeti. Da bi mogli samostan povečati jim je leta 1178. Ivan grof in gospod pfauenberški (von Pfauenberg), kanonik v Bambergu in vošberški namestnik podaril posestvo in hišo v Drabergu. Ti obilni darovi in dohodki so bil vzrok, da je prvotna gorečnost pojenjala in je samostan po delitvi reda leta 1517. pripadel rahlejši veji frančiškovega reda, konventualom. Prvotno je spadal samo-

stan k avstrijski frančiškanski, pozneje konventualski provinciji, po letu 1621. pa štajerski konventualski provinciji sv. Jožefa.

Kot neko posebnost naj omenimo tu navado srednjeveških samostanskih, tudi frančiškanskih kronistov, da so skušali svoj samostan na kakršenkoli način spraviti v tesen stik bodisi z ustanovnikom reda, bodisi z enim izmed izrednih mož prvega redovnega procvita. Tako poroča beljaški kronist,³⁾ da je sveti Bonaventura živel v ondotnem samostanu kot učitelj novincev in da je vsled svoje učenosti in svetosti dosegel od papeža dovoljenje, da sme samostan posedovati tudi nepremičnine. Nedvomno je skušal kronist s tem nekako opravičiti rahlejšo naziranje glede uboštva, ki se je polagoma začelo uveljavljati v samostanu. In da bi dal tej svoji trditvi trdnejšo podlago pripoveduje, da je Bonaventura kot generalni minister celega frančiškanskega reda obiskal ondotni samostan, prenovil cerkev ter dal na samostanskem vrtu vklesati v nek kamen svoj podpis. In ker je iz zgodovine znano, da je bil Bonaventura velik prijatelj Tomaža Akvinskega ju najdemo po kronistovem poročilu tudi na Koroškem blizu skupaj. Živel je baje Tomaž Akvinski v dominikanskem samostanu v Brežah in prišel nekoč celo obiskat svojega prijatelja v Beljak. Ta je ravno pisal življenje sv. Frančiška Asiškega in ko sobratje Bonaventurovi to Tomažu Akvinskemu povedo, je vskliknil: Pustimo svetnika, da dela za svetnika. Vendar pa je Tomaž Akvinski počakal v samostanu tako dolgo, da sta se lahko pogovorila. V koliko je te legende, ki jo najdemo že pri Oktavijanu Martinis-u,⁴⁾ povzročil namen opravičiti rahlejšo naziranje glede frančiškanskega uboštva in v koliko že omenjeno nagnenje samostanskih kronistov, spraviti svoj samostan v stik s kakim pomembnim članom reda, se ne da točno ugotoviti. Zgodovinske podlage ni nobene.

Glede delovanja moramo omeniti, da so si pridobili sinovi sv. Frančiška velike zasluge za beljaško šolstvo. Svétnik in trgovec v Beljaku Adam Leitner je s pismom z dne 8. avgusta 1705 prepustil konventualom vsoto 4.000 gld., ki je bila naložena v šentpavelskem samostanu po 5% kot ustanova za meščanske in tuje dečke, ki naj bi bili v samostanu na hrani. Konventuali pa so se morali zato zavezati, da bodo dečke poučevali za prvi in drugi razred latinske šole. Vsak dan ob 10. uri po šoli naj bi se brala sv. maša v samostanski cerkvi, učenci pa naj bi med mašo molili rožni venec in Zdrava bodi kraljica. Dolžno pismo so prejeli župan, sodnik in svet mesta Beljak kot oskrbnik ustanove, ki so morali samostanu letno izplačevati 200 gl. kot obresti. Za šolsko poslopje so razni dobrotniki priredili Krištof Färchterjevo pralnico, ki je bila v šolske namene prostovoljno izpraznjena. Mesto samo pa se je zavezalo dne 29. oktobra 1705 isto vzdrževati na občinske stroške. Dne 3. oktobra 1705 so provincijal P. Kerubin Curti, gvardijan dr. P. Leonard Widner in beljaški samostan podpisali pogodbo. Zavezali so se, da bodo brali mašo ob 7. uri zjutraj. Nekaj let pozneje je prišlo med mestom in samostanom do spora, deloma radi poseštva, deloma radi šole, ki je trajal več let. S posredovanjem namestništva v Vošpergu sta se obe stranki 19. maja 1724 zopet poravnali. Samostan se je zavezal skrbeti za podučevanje v prvih štirih razredih, mestni magistrat pa je obljubil, da bo kupil Kullenpreinovo hišo pri bolnici

sv. Duha, jo priredil za šolo ter jo oskrboval. V nadomestilo mu je samostan odstopil 300 gld. od 1000 goldinarske šolske ustanove državne baronice Lucije pl. Jabornegg. Kakor je razvidno iz nekega magistratnega dopisa iz leta 1789. mesto ni kupilo Kullenpreinove hiše, ampak je sezidalo povsem novo poslopje.

Ker gimnazija še ni bila popolna, zato je zaprosil beljaški mestni magistrat cesarico Marijo Terezijo, da bi smeli ustanoviti še zadnja dva, to je peti in šesti razred, kar je cesarica tudi dovolila. Leta 1770., dne 11. julija sta sklenila v ta namen mestni magistrat in samostan novo pogodbo. Samostan se je zavezal, da bo skrbel za pouk celotne gimnazije po cesarskem predpisu, kakor je bila tisti čas navada na drugih gimnazijah. Magistrat pa je obljubil, da bo počenši s 1. novembrom leta 1770. prispeval samostanu letno 40 gld. iz občinske blagajne, dokler se ne bi našel kak dobrotnik, ki bi s primerno ustanovo za to poskrbel. V slučaju pa, da bi mesto tega ne plačevalo, samostan ne bi bil dolžan poučevati v petem in šestem razredu. Magistrat pa sprejme dolžnost, da bo popolnoma oskrboval novo-šolsko poslopje, skrbel za zimsko kurjavo v šoli in preskrbel tudi potrebne profesorske knjige za vseh šest gimnazijskih razredov. Štiri leta pozneje, leta 1774. je zopet nastalo nesoglasje med magistratom in samostanom. Marca meseca tega leta konventuali niso poučevali. Na tozadevno vprašanje deželnega glavarja so redovniki odgovorili, da jim pač magistrat ni poskrbel potrebne kurjave in da je zato nemogoče poučevati. Mestni župan, Jakob Poschinger, zaslišan glede tega od policijskega komisarja Antona Pobuenza, je izjavil, da je pomanjkanje drv samo posledica slabega gospodarstva konventualov.

Vsem tem prepirom je pa napravila konec gimnazijska reforma iz l. 1776., ki je gimnazijo v Beljaku proglasila za nepotrebno ter jo ukinila. Konventualom pa je bilo po dvornem dekretu z dne 17. februarja 1776 naročeno, da imajo skrbeti za učiteljske moči na nemški glavni šoli.

Kljub temu pa, da so se konventuali v Beljaku predvsem bavili s poučevanjem mladine, vendar tudi njim jožefinizem ni prizanesel. Dne 8. julija 1785 je cesar Jožef II. s posebnim dvornim dekretom ukazal, naj se beljaški konventualski samostan izprazni, redovniki razdele po drugih samostanih, samostansko poslopje pa izroči devicam, ki so v Beljaku in drugod poučevale žensko mladino. Brez obljub se je namreč združilo nekaj gospodičen, ki so imele otroke na hrani ter jih tudi poučevale. Ker niso bile premožne so morale večidel tudi od tega živeti. Le-te naj bi po cesarski zapovedi prodale svojo hišo in denar porabile za potrebno priredbo konventualskega samostana v svoje šolske svrhe. Pri tej priliki je bilo tem učiteljicam tudi naročeno, da mora vsaka deklica spati v svoji postelji in da nobena ne sme nositi steznika. Izvršitev teh določb je bila poverjena okrožnemu glavarju v Beljaku, baronu pl. Schlangenbergu, kot komisarju. Ta je takoj pisal provincijalu konventualov, naj vse ondotne redovnike tekom treh mesecev premesti v druge samostane in sporoči vladi, kam bo kdo prestavljen, da se mu dovolijo potrebni potni stroški. Nameravano ukinitvev samostana je vlada 14. junija naznanila tudi goriškemu stolnemu kapitlju, kamor je spadal južno od Drave ležeči del Beljaka. Razvidno je iz teh dveh dopisov, da je bila vlada pripravljena vsakemu

redovniku plačevati mesečno 16 gld., ali če bi zadostovalo premoženje dvignjenega samostana letno 200 gld.

Odprava samostana se je izvršila natančno po uredbi iz leta 1782. Za komisarja pri odpravi samostana je bil določen Janez Nep., baron pl. Schlangenberg, notranje-avstrijski vladni svetnik in okrožni glavar nan Gornjem Koroškem, za zapisnikarja pa Karl Surgant, kancelist okrožnega urada istotam. Za cenitelje so bili imenovani krojaški mojster Janez Mihael Liechtenstern, mizarski mojster Jožef Preimbl, zlatar Jakob Hohenberger in že zapriseženi mestni zidarski in tesarski mojster. Nesveto opravilo se je pričelo 30. julija ob 8. uri zjutraj. Komisar in zapisnikar sta šla v samostan in pozvala vse duhovnike, naj se zberejo. Peljali so ju v posebno sobo, kjer sta ju slovesno sprejela gvardijan in samostanska družina. Po kratkem nagovoru komisarja, v katerem jim je isti napovedal cesarski sklep glede odprave samostana, so gvardijan, vikar in najstarejši član družine morali podpisati zapisnik, da so to odpravo vzeli na znanje.

(Dalje prihodnjč.)

P. ANGELIK:

KAKO SODI IN RAVNA KATOLIČAN.

Moč javnega mnjenja.

Ali si že kedaj opazoval, kako je zehanje nalezljivo? Ne da bi človek hotel in želel, ga že sam pogled na zehajočega, privede do tega, da tudi sam zeha, čeravno ni niti utrujen niti se ne dolgočasi. Tako močan je v človeku nagon posnemanja in tako zelo vpliva na nas to, kar dela drugi. Nekaj podobnega je, če n. pr. v kakem gledišču nastane ogenj in se ljudi loti panika. Strah enega vpliva tedaj na drugega in njegov strah še poveča. En sam hladnokrven mož lahko v takem slučaju reši tisočerin življenje. Podobno opazujemo tudi, kako veselo ali žalostno razpoloženje v krogu ljudi z nepremagljivo silo vpliva nalezljivo na vsakega posameznika. Vse to jasno kaže, kako zelo stoji človek pod vplivom tega, kar drugi delajo, mislijo ali čutijo, četudi se tega morda niti sam ne zaveda.

Ta odvisnost od drugih sama na sebi ne bi bilo nič hudega, če so drugi slučajno na pravem potu, postati pa more zelo nevarna za človeka, ker na ta način lahko postane tudi hlapec vseh neumnosti, prenačljenosti, predsodkov in celo krivic, ki jih drugi imajo ali počenjajo, namesto, da bi sam bil opora drugim, da bi zopet prišli k pameti in zavesti. Ali si že opazil kako nate vpliva, če ti kdo pove kaj slabega o tvojem prijatelju ali kakem drugem človeku, ali tudi če le slišiš nezaupno ali trdo sodbo o komurkoli, kako se je takoj tvoje obnašanje do njega spremenilo, s kako lahkovernostjo si to sprejel na znanje, namesto da bi bil rekel: Tega še zdavnaj ne verjamem, o stvari se bom že še sam prepričal. Zlobno obrekovanje je kakor neke vrste panika, ki se loti ljudi ne da bi zato vedeli ali to hoteli, in jih napravi trde in porogljive do tistega, ki je bil obrekovan in treba je velike samostojnosti, da kdo stopi pred obrekovanega brez vsake zmedenosti in ga povpraša o svojem predsodku.

Kolika je moč javnega mnenja lahko vidimo iz zgodovine. Francoško ljudstvo je bilo pred revolucijo na splošno katoliško, toda nasprotniki vere in cerkve so z ostudnimi romani, slikami in članki tako dolgo obdelovali javno mnenje, da je navsezadnje vsak veljal za omejenega, kdor bi si upal trditi, da je sploh še kak menih, ali duhovnik ali redovnica poštena. Podobno smo videli pri vstopu Italije v svetovno vojno. Ljudstvo je bilo proti vojni, toda časopisi (seve za to plačani) so ga tako dolgo obdelovali, da je nazadnje vsak, ki bi si upal bití proti vojni veljal za neznačajnega izdajalca domovine. Pa vzemimo zglede iz domačega življenja. Če bi n. pr. kdo v gostilniški družbi zaklel, bi se nihče nad tem ne zgražal, norčevali pa bi se iz njega in se zgražali nad njim, če bi pred kosilom ali pred večerjo za hip sam zase mofil. Sramoval bi se marsikedo, če bi se tedaj ko gre mimo cerkve odkril ali če bi opoldne nepokrit molil angeljsko češčenje, nič ga pa ne bilo sram, če bi šel javno v še tako razpít lokal itd. Takih zgledov bi lahko navedli še na stotine, bodisi glede verskega ali socialnega mišljenja, bodisi glede umevanja umetnosti v slikah, romanih itd.

Vprašanje je, v kaki službi je javno mnenje pri nas, ali je v službi katoliških ali nekatoliških idej? Kdor nepristransko opazuje življenje pri nas, mora priznati, da naše javno mnenje vodijo mnogokrat dobre ideje, veliko večkrat in vedno bolj pogosto pa nekatoliške ideje. Ker smo Slovenci katoliški narod je to znamenje, da je slovenski katoličan zelo nesamostojen v svojem mišljenju. Ker vemo, da je javno mnenje odsev mišljenja ljudi, zato hočemo, da bodi načelo slovenskega katoličana, zlasti člana III. reda načelo javnega mnenja, ki ga je izrekel apostol Peter: Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi. (D. ap. 5, 29.)

Kako časopis ne bi smel poročati.

Jutro z dne 19. 10. 1928 je prineslo pod naslovom: Velike sleparije bivšega meniha med drugim sledeče: „V Zagrebu so odkrili falzifikatorsko družbo, čije glavni tajnik, organizator in blagajnik je bil Fran Markovič, bivši frančiškan... Bil je to Fran Markovič, bivši pater, sedaj slušatelj juridične fakultete v Zagrebu itd.“ Jutro je prineslo tudi fotografijo Fran Markoviča v frančiškanski redovni obleki.

Iz verodostojnega vira zaznavamo, da je bil Fran Markovič, po redovnem imenu Fr. Teodor res preoblečen za frančiškana v zagrebški redovni okrajini, da pa ga je ista sredi meseca junija 1927 sama odpustila iz reda.

Istotako zaznavamo, da je bil Fran Markovič samo bogoslovec II. letnika, nikakor pa ne pater in duhovnik.

Dejstvo, da je Jutro objavilo fotografijo imenovanega v frančiškanski redovni obleki, je prav tako krivično, kakor če bi Sokolsko društvo sprejelo koga med svoje člane, ter bi potem istega odpustilo. Dobro leto pozneje pa bi dotični poneveril večjo vsoto in bi nasproten časopis prinesel o njem članek pod naslovom: Velike sleparije bivšega Sokola in bi zraven prineslo njegovo fotografijo v sokolskem kroju.

Prav tista npravna načela, ki vladajo v zasebnem življenju, morajo vladati tudi v časopisih.

NAŠE SESTRE MARIJINE MISIJONARKE

P. JOŽEF:

M. MARIJA OD TRPLJENJA

ustanoviteljica Frančiškank Misijonark Marijinih.

Lani nas je „Cvetje“ seznanilo z Družbo Frančiškank Misijonark Marijinih, ki so začetkom oktobra odprle svojo redovno hišo v Ljubljani. Prav je tedaj, če se nekoliko поблиžje seznanimo z ženo, ki je ustanoviteljica te krepke in žilave misijonske družbe.

Helena, Marija, Filipina de Chappotin je bila rojena 21. maja l. 1839. v Nantes-u na Francoskem v Bretagni. Njeni starši so bili plemenitega rodu. Svoje otroke so skrbno vzgajali v bogaboječnosti in ljubezni do bližnjega. Ne daleč od mesta Nantes so imeli krasno posestvo Fort, ki je bilo nekdanje lovsko zbirališče bretonskih vojvod. Tu je rodbina prebila pretežni del leta, tu je naša Helena preživela svoje najlepše mladostne dni.

Bili so težki časi. V Italiji je vrelo. Zelo viharno je bilo leto 1860. Slo je za neodvisnost papeževih dežel. Tudi Bretonci so se dvignili in poslali oboroženo pomoč sv. očetu. — Tisti čas se je 21-letna Helena na tihem darovala Bogu za Cerkev in sv. očeta. Starši niso bili nič kaj zadovoljni, ko so zvedeli za njen sklep. Odločila se je za samostansko življenje, h klerisam je želela. Še predno je vstopila v red, ji je umrla ljubljena mati. Kmalu nato je izvršila svoj sklep. Lepo je napredovala v duhovnem življenju. Toda kmalu je nevarno zbolela in morala je domov. Z boleščjo v srcu je zapusila mirno zatišje sv. Klare. Za mladenko so se pričeli hudi duhovni boji. Ni se mogla sprijazniti z mislijo, da bi Bog ne bil sprejel njene žrtve. Veliko je molila. Ozdravela je. Na domu je nadomestovala celi družini rajno mamico. Vse jo je ljubilo. Vendar njeno srce ni bilo mirno. Njen duhovni vodnik škof Jaquement je bil težko obolel in odšel iz Nantesa. Helena ga ni videla nikoli več. Obrnila se je tedaj za svet na pobožnega jezuita P. Jurija Petit. Po njegovem nasvetu je prosila za sprejem pri sestrah „Marije od Sprave“. Zanimivo je, kako odločno in nežno je ljubila čednost pokorščine. Umaknila je celo svoje najlepše želje, če je spoznala, da Bog kaj dru-

gega hoče. Misel na Boga jo je utrjevala, Bog ji je bil vse. Tako je tiho in zvesto ljubila sveto preprostost in prelepo ubožstvo sv. Frančiška serafinskega in srce jo je močno vleklo v njegove vrste. Toda beseda namestnika Gospodovega ji je bila več. Sama je zapisala to-le: „Misel na moje klarise mi je trgala srce... V onih dneh sem gojila le eno misel: da bi goreče ljubila Zveličarja; zanj bi bila storila vse.“

Maja 1864 je bila Helena že v samostanu. Dobila je ime Marija od trpljenja Gospodovega. Izredne sposobnosti mlade novicinke niso ostale skrite. V Toulouse, kjer je bil novicijat, je one dni prišla predstojnica misijonske postaje Madura v vzhodni Indiji. Izprosila si je za svoj misijon ravno njo. Dne 19. marca 1865 je zapustila novicinja Marija

M. Marija od Trpljenja, ustanov. F. M. M.

od Trpljenja svojo rodno zemljo in se podala s sestrami na dolgo pot. Madura je okrožno mesto angleške pokrajine Madras v južnem delu vzhodno-indijskega polotoka. Pokrajina šteje blizu 38 milijonov duš in je razdeljena v 22 okrožij. Misijonsko okrožje Madura je bilo tedaj v rokah oo. jezuitov. Družba je imela takrat v tem misijonu tri naselbine: v Tričinopolisu, Tutikorinu in Adeikalaburamu. Razmere med kristjani so bile jako mučne in zamotane. Naša mlada sestra, ki je 3. maja 1866 napravila prve redovne obljube, je šla z vnemo na delo. Neumorno se je žrtvovala za blagor duš in procvit misijona. Z 29 leti je bila imenovana za provincijalno predstojnico družbinih postojank v Maduri. Ta misijon je postal njena druga domovina. Vzljubila ga je z vso dušo. Tu se je posvetila popolnoma Križanemu Gospodu. Ljudstvo jo je ljubilo kot svojo drago mater. Toda dolgotrajne skrbi, vsakdanji

napori, odgovornost njene službe in vroče indijsko podnebje, so omajali njeno zdravje. Poleg tega je v njeni plemeniti duši vedno jasneje vstajal vzor nove ženske misijonske družbe, na katerega uresničenje pa v danih razmerah ni bilo misliti. Zato je dala l. 1876. slovo Indiji in se podala v Evropo, v večni Rim.

Tu je stopila pred sv. očeta in mu predložila svoje želje ter svoj velikopotezni načrt za novo žensko misijonsko družbo. Papež Pij IX. je bil mož po volji božji. Ustanovitve ji ni le dovolil, marveč jo je celo vspodbudil, naj čimprej udejestvi svoje načrte. Šla je na delo. Najprej je sestavila družbina pravila. Pisala jih je v rimskem koloseju. Spomin na mučeništvo tisočev in tisočev prvih kristjanov je vodil njene misli in njeno roko.

Da bi svoji družbi zagotovila večno oporo za velevažno bodoče delovanje, je prosila za njeno priključitev frančiškanskemu redu. Ta njena želja se je izpolnila. Na dan sv. Frančiška je z vsemi svojimi duhovnimi hčerami stopila v tretji red. A s tem se ni zadovoljila. Hotela je biti v tesnejši zvezi s tem velikim misijonskim redom, kakor druge tretjeredniške redovne družbe, ker je videla, da sinovi sv. Frančiška z razumevanjem in zanimanjem spremljajo razvoj mlade misijonske ustanove. Tudi to je dosegla. Dne 12. avg. 1885. je družba prejela takozvani „pohvalni odlok“, s katerim jo je sv. stolica sprejela v svoje varstvo. Isti dan je bila podrejena vrhovnemu predstojništvu frančiškanskega reda. Med tem se je sicer proti njej pojavil odpor, ki pa ni vspel. Dne 17. jul. 1890. je bila od Leona XIII. končno veljavno potrjena in 11. maja 1896. njena pravila odobrena. S tem je bila Kalvarija družbe premagana, zasvitalo ji je radostno vstajenje.

Z vsem ognjem materinske ljubezni je M. Marija od Trpljenja negovala svoje duhovno dete, ki se je od leta do leta lepše razvijalo. Hiša je rasla za hišo, samostan za samostanom, sedaj na tem sedaj na onem koncu sveta. Skromen je bil navadno začetek. Tu kaka mala vila, tam napol razpala hiša, ondi morda celo dobrodelne vrste. Pred tronom Evharističnega kralja v samostanskih kapelicah pa so klečale bele vile, molile in prosile: Gospod namnoži družbo, a tudi veselje! In iz tihega tabernakelja so romali tajni, skrivnostni klici od srca do srca idealnih duš ter snubili najidealnejša. Število poklicev se je neverjetno hitro množilo. Papež Pij X., ki je z velikim zanimanjem in naklonjenostjo zasledoval razvoj mlade družbe, se ni mogel načuditi njenemu bujnemu razcvitu. Njena mati pa, sedaj šele prav za prav v svojem elementu, je hitela od samostana do samostana, od zavoda do zavoda, dajala navodila in bodrila svoje hčerke k novim nesebičnim žrtvam za razširjanje kraljestva Evharističnega kralja. Nobenega truda se ni ustrašila, nikakih britkosti. Kot prava hči sv. Frančiška se je najdelj in najrajši mudila tam, kjer je bilo vboštvo največje. S svojim zgledom je izzvala pravo tekmovanje, katera bo s tihimi žrtvami več storila za Boga in bližnjega.

Poleg ustanovitve mnogih redovnih hiš v Evropi in po misijonih je našla še čas za pisateljvanje. Spisala je več knjig, deloma za domačo uporabo svoje družbe, deloma splošno nabožnih. Med prvimi naj omenimo „Navade in običaje“, nekako dopolnilo k redovnemu pravilu. Nadalje priročnike za razne notranje-redovne službe: provincijalne predstojnice, učiteljice novink itd. Potem „Frančiškansko liturgična predmišljanja“. Med drugimi naj navédem „Življenje sv. Paskala Bajlon“, in „Življenje sv. Antona Pad.“ Poleg tega je v slučaju, da ni bilo moč dobiti voditelja duhovnih vaj, te kar sam vodila, kolikor je pač kot

ženska mogla. Držala je predavanja in še tu in tam pomagala širiti božje kraljestvo.

Človek se čudi, odkod je jemala čas in moč za to žilavo podjetnost, ko je bila že od otroških let slabotna in zadnja leta vodenična, kar se že iz njene pričujoče slike vidi. Pa ravno to, ker je po človeško sodeč mislila, da ne bo dolgo živela, jo je podžigalo k delu. Vendar nam to še ne razloži čudovitih uspehov njenega dela, zlasti če pomislimo, da je ob njeni smrti družba štela 86 redovnih hiš. Višja moč je morala biti z njo. In bila je. Zajemala pa je to moč pred vsem iz studenca močnih — presv. Evharistije. Od sv. stolice si je izprosila dovoljenje, da sme biti v vseh redovnih hišah vsakdanje celodnevno čiščenje. Iz tega božjega vira je črpala ona in črpajo njene duhovne hčere tisto junaško in požrtvovalno ljubezen, ki jim jo je za misijone treba. Odtod tisti čudežni blagoslov, ki spremlja družbo pri vseh njenih podvzetjih. Lani je obhajala zlati jubilej svojega obstanka. In danes šteje 211 redovnih hiš v vseh peterih delih sveta, zlasti po misijonskih krajih. V njih se dnevno dviga k Evharističnemu kralju 5100 deviških rok in ga prosi: Pridi k nam Tvoje kraljestvo, kraljestvo ljubezni!¹

Dne 15. nov. 1904. je M. Marija od Trpljenja, ta močna žena in mati tolikih hčera, odšla k Bogu po plačilo za svoja velika dela. Umrta je v sluhu svetosti. Proces za njeno proglašenje blaženim je že v polnem teku. Ne bo dolgo ko bodo njene duhovne hčere še z večjo ljubeznijo in spoštovanjem kot doslej lahko klicale:

Blažena M. Marija, naša mati, prosi za nas!

¹ Kdor bi se hotel natančneje poučiti o tej novi družbi naj vzame v roke knjižico „Misijonska ustanova“. Dobi se pri predstojništvu Frančiškank Misijonark Marijinih v Ljubljani, (Gorupova ulica 17) ali pri Ničmanu, ali pa tudi na porti frančiškanskega samostana v Ljubljani in Mariboru. Cena izvodu na mestu 5 Din, po pošti 6 Din.

Pridite k meni vsi...

A. Splošni.

Mehikanska pravica.

V začetku novembra se je v Mexiko City vršil proces proti morilcem novoizvoljenega zveznega predsednika Alvareza Obregon. Kot glavni krivec in izvršitelj umora je stal pred poroto mladi Louis de Leon Toral. Kot njegova sokrivka pa katoliška redovnica S. Concepcion Azevedo de la Llata. Toral je bil obsojen na smrt, sestra pa na 20 let ječe, ker po mehiški postavi ženska ne sme biti obsojena na smrt, vsaj po rednem procesu ne. Radi sokrivde pri političnem umoru obsojena katoliška redovnica! To je pač mastna kost za naše nasprotnike, kakršno jim je zgodovina redko vrgla, če sploh že kdaj. Zato jo s tolikim užiteknom glodajo. A mi nimamo vzroka molče povešati glav. Predobro vemo, da je bila prva žrtev sedanjega preganjanja v Mehiki — pravica. To so najprej ubili. Kar je sledilo je samo posledica umora pravice. Toral je sam ponovno slovesno izjavil, da je izključno sam odgovoren za izvršeno dejanje, ne katoličani, najmanj pa kaka redovnica. Po mučenju je sicer priznal, da je bil s S. Concepcion znan. Ko sta se nekoč menila o vladajočih žalostnih razmerah v Mehiki, mu je ona dejala, da dokler bosta Calles in Obregon živa, ne bo miru. Ona seveda pri tem niti mislila ni, da bi se ju nasilno odstranilo, še manj pa je slutila, da je v Toralu takrat že dozorel sklep umora. Radi teh besedi je bila kot moralna provzročiteljica umora obsojena. Toda če bi šlo po tej pravici, bi morali ne samo vsi mehiški katoličani za omrežje ječ, temveč vsi tisti narodi, ki zdihujejo pod peto kakega trinoga, ker so vsi ene misli, dokler bo ta živel nimamo nič boljšega pričakovati.

Žrtve mehiškega preganjanja.

Iz protestne note, ki so jo argentinski katoličani vložili pri svoji vladi zoper mehiškega Nerona Callesa povzamemo, da ima on sledeče žrtve na vesti: 184 duhovnikov, 74 članov katoliške obrambne lige, največ mladine, 826 drugih moških in žensk, med katerimi je bila tudi ena redovnica. Toliko jih je bilo umorjenih, mnogi na grozotno kruti način. Nadalje jih je bilo 7000

vrženih v ječo in tam na najrazličnejše načine mučenih. V pregnanstvo na nezdrave Marijanske otoke jih je bilo deportiranih 1700. Koliko jih je tam samim sebi prepuščenih konec vzelo, zaenkrat še nihče ne ve. Okrog 300.000 jih je bilo prisiljenih zapustiti domovino in iskati zavetja v drugih obrobni državah. Med temi je bilo dve tretjini škofov, ki so bili večinoma s silo izgnani iz dežele.

Versko-cerkveno stanje v Ameriki.

Statistika izkazuje sledeče versko-cerkveno stanje v Sev. Ameriki: Vseh Amerikancev, ki pripadajo katerikoli veri in cerkvi je 54. 624.976. Če pomislimo, da šteje Sev. Amerika okrog 110.000.000 ljudi, sledi iz tega, da je nad polovico Amerikancev modernih paganov, ki poznajo samo enega boga — dolar. Oni, ki priznavajo še kakega višjega Boga, so porazdeljeni v 213 raznih ver, katere vse skupaj imajo 231.983 cerkva ozir. templjev, ali kakor se že imenujejo njih verska zbirališča. Skupna vrednost vseh teh bogoslužnih poslopij z inventarjem se ceni na 3,842,577.133 dol. Sorazmerno je po številu najmočnejša katoliška vera in cerkev. Po statistiki iz l. 1926. je katoličanov 18,605.003 in imajo 18.940 cerkva.

Mažarski katoliški pokret.

Če je vojska kak narod versko zdravila, so to Mažari. Nenavadno živahno se gibljejo, posebno odkar so dobili novega, mladega, agilnega primasa, kardinala Sereidija. Na dan sv. Frančiška Serafa so otvorili prvi narodni evharistični kongres, ki je trajal dva dni. Zaključili so ga z dvajsetim katoliškim shodom, na katerem so pretresali razna socialna vprašanja. Zborovale so ločene sekcije: mož, žena, višješolcev, srednješolcev, delavcev. Sklepne procesije evharističnega kongresa, ki jo je vodil kot papeški delegat primas sam, se je udeležilo nad 200.000 ljudi. To je bil obenem nenačrtn protestni obhod proti izzivanju nasprotnikov, kateri so na shodu od predsednika grofa J. Zychi-ja dobili samozavesten in energičen odgovor.

Advent francoskega redovništva.

Komaj so se francoski redovniki vrnili iz vojske, kjer so v polni meri izvršili svojo domovinsko dolžnost, že jih je socialist Herriot, ki je zasedel predsedniški stol, hotel za plačilo dati brco in jih pognati čez mejo, cerkev pa usužnjiti framasoneriji, v kateri je zdihovala pred vojno. To je katoličane spodbodlo, da so ustanovili svojo „Narodno katoliško zvezo“, ki naj bi v politični areni ne le branila pravice katoličanov, ampak v kulturnem boju zgubljene nazaj priborila. Danes je ta zveza pod vodstvom generala Castelnau mogočna politična stranka, preko katere kulturnobojna framasonerija ne more, če bi še tako rada. Cilj te „Narodne katoliške zveze“ je katoliški preporod Francije. Težak boj ima z oblastmi teme, a ne brezuspešen. Zadnje čase je napravila en korak naprej s tem, da je odprla pot nekaterim izgnanim redovnim družbam v domovino. Upanje je, da bomo v doglednem času čuli o njenih novih še lepših in večjih uspehih.

Kongres italijanske kat. mladine.

Na praznik Vseh svetnikov se je v Rimu začel kongres italijanske katoliške mladine. Zbralo se je preko tisoč zastopnikov mladinskih organizacij, da si dajo račun o dosedanjem delu in zarišejo nove smerenice za bodočnost. Kongres se je vršil z velikimi slovesnostmi in slavnostmi. Glavni in edini predmet razprav je bil vsebinsko tako bogata beseda — papež. Zadnja leta se je italijanska katoliška mladina zelo razgibala. To kažejo številke. Danes šteje njena organizacija 124.178 pravih članov in 86.423 aspirantov, skupaj tedaj 230 tisoč 601. Organizirani so v 4727 krožkih. Kakor je videti, to niso sami kakšni Evviva (živijo) junaki, ampak je med njimi tisoče res pravih katoliško mislečih, čutečih in živčih mladeničev. Priča temu je dejstvo, da je bilo samo v enem domu duhovnih vaj v Bassanu lani 32 duhovnih vaj, katerih se je udeležilo 1156 članov. Ta dom duhovnih vaj je samo za gornjeitalijanske škofije Vicenza, Padua in Treviso. Iz vrst te organizirane mladine se je v teh malo letih rekrutiralo že 2264 duhovniških poklicev. Narodno je ta mladina kajpada fašistovsko orijentirana.

Zavrnjeno razveljavljanje zakona.

Najvišje cerkveno zakonsko sodišče, takozvana „Rota Romana“, je nedavno zavrnilo prošnjo guvernerja rimske pokrajine prnico Ludvika Spada Potenziani, naj bi proglasila neveljavnost njegovega zakona, ker nevesta pri poroki ni brezpogojno izrekla svojega: Hočem. Sodišče je slučaj sicer vzelo v pretres, a je prišlo do zaključka, da je naveden vzrok le pretveza. Potem pa naj še kdo reče, da ima cerkev za tožbe raznih plemenitašev in bogatašev vedno odprta ušesa in za denar celo božje vezi razvezuje. Ne, za take neopravičene tožbe ima ona

samo en odgovor, oni sv. Janeza Krst.: Non licet! Ni dovoljeno!

Nevarnost za sv. Deželo.

Že ko je po vojski sv. Dežela prišla pod angleško, tedaj krščansko nadoblast, mnogi tega niso bili nič kaj veseli. Bali so se, da se zna katoličanom pod protestantsko oblastjo slabše goditi kot pod turško. Ta slutnja ni bila brez podlage. To se vedno bolj opaža. Protestantizem se pod angleškim pokroviteljstvom in z angleško-ameriško podporo vedno bolj šopiri po Palestini. Na videz splošna krščanska, v resnici pa čisto protestantsko usmerjena organizacija krščanske moške mladine, tako imenovana Y. M. C. A. (Young Men Christian Association), ki ima po vsem svetu svoje društvene domove in propagandna središča, zida pri Nikefori velikanski zavod, ki bo dogotovljen največje poslopje v Aziji. Kajpada bo to v prvi vrsti središče protestantske propagande. Sedaj so pa anglikanski škofje izdali še oklic za ustanovitev protestantskega vseučilišča v Jeruzalemu. Spričo mogočih denarnih sredstev, s katerimi razpolagajo, zlasti ker ima tudi protestantska Amerika za take namene odprte roke, ne bo ostalo samo pri besedah. Ob raznih sporih z drugoverci so morali katoličani že ponovno čutili, da so protestantski Angleži slabi zagovorniki njih pravic. Bodočnost je še bolj temna. Ves katoliški svet, kateremu so vsi sveti kraji dragi, bi z veseljem pozdravil spremembo, o kateri se je že govorilo, da bi Palestina prišla pod francosko nadoblast.

Ubogi Dunaj.

Na nekadnjem cesarskem Dunaju ni več tako „gemitlih“, kakor je bilo včasih. Pred nekaj leti je cesar sam spremljal Najsvetejše po ulicah. Danes s framasoni združeni socialni demokratje že grozijo, da bodo katoliške procesije s svojimi protidemonstracijami onemogočili, ali vsaj motili. Praviijo, da bodo po istih ulicah iste dni imeli svoje obhode in na mestih, kjer bodo blagoslovi z Najsvetejšim postavili svoje govorniške odre. Zavedajo se svoje moči, zato so tako objestni. Spričo takih groženj se bodo morali dunajski krščanski socialisti že dvakrat premisliti, predno bodo nadalje gradili most med seboj in socialisti, sicer jim zna postati naravnost „unge-mitlih“ v nekdanji cesarski prestolici. Nadškof kardinal Piffl je že odredil potrebno za izrazito katoliško akcijo. Za poživljenje pristno katoliškega duha so bili v novembra po vseh dunajskih župnijah ljudski misijoni. Dve sto misionarjev, večina redovnikov, je bilo na delu. Več tisoč pomožnih laičkih sil je sodelovalo, da je bila udeležba dovoljna. Potrebno je bilo versko poživljenje, ker odpadki od vere se na Dunaju po vseh grozotno množe. Lani jih je odpadlo 28.283, večina v popolno brezverstvo.

B. Redovni.

Malo naše ljubljanske kronike.

V ljubljanskem samostanu smo imeli zadnje čase več ljubkih domačih slovesnosti. Dne 11. okt. je dobil samostansko tretjeredniško obleko Fr. Albin (Ivan) Marhl, iz Remšnika. Dne 7. nov. so bili sprejeti v prvi red samostanski tretjeredniki: Fr. Marij (Stanislav) Pintar, iz Tunjic pri Kamniku, upravnik „Cvetja“; Fr. Justin (Simon) Vester, iz Mošenj pri Brezju, krojač; Fr. Kamil (Valentin) Kravčnik, iz Grebinja na Koroskem, vešč vrtnar, ki je dobil na zadnji kmetijski razstavi v Ljubljani bronasto svetinjo za razstavljeno zelenjavo. Isti dan je napravil neslovesne obljube po zvršenem novicijatu Fr. David (Ivan) Gorenc, z Rake na Dolenjskem. Naslednji dan pa je napravil slovesne obljube Fr. Izidor (Martin) Jelja od sv. Benedikta v Slov. goricah, naš kuhar. Dne 18. nov. je društvo sv. Bonaventure naših bogoslovcev privedilo slavnostno akademijo v spomin našega velikega kitajskega misijonarja Janeza Montekorvinskega. Tega nam je orisal P. Franc Ačko. O frančiškanskih misijonih je govoril P. Bazilij Štupnik. Na koncu je spregovoril preč. P. provincial Dr. P. Regalat Čebulj. Navduševal je mlade klerike za misijone sploh, posebno pa je še povdaril, da je naše bodoče misijonsko polje na slovanskem vzhodu. Dasi provinciji zelo manjka delovnih moči, je dejal da ne bo nikomur branil v misijone, ker je prepričan, da bo Bog za enega misijonarja, ki ga bo provincija žrtvovala, obudil tri druge poklice.

Imeli smo zadnje čase tudi tri častne obiske. Dne 29. nov. je posetil samostan Eminenca kardinal Aug. Hlond, poljski primas, prej član družbe salezijancev. Samostanska družina ga je slovesno sprejela. Ogledal si je samostan in knjižnico, kjer se je v spominsko knjigo podpisal. Isti dan se je vrnil iz Rima in se, kakor na potu tja, oglasil pri nas presv. mostarski biskup Alojzij Mišič. O. F. M. čistiljiv, nad vse ponizežen in skromen starček. Ko bi ga bili na cestni železnici v kateri se je vozil po mestu spoznali, bi ga gotovo ne bili pustili stati na pločniku. Dne 14. nov. pa je na potu k sv. očetu stanoval pri nas križevniški škof presv. Dr. Dionizij Njaradi, znan navdušen apostolj zedinjenja vzhodne z zapadno cerkvijo.

Šolske sestre žalujejo.

Umrla jim je bivša vrhovna prednica in točasna namestnica č. matere Marija Stanislava Voh. Frančiška Voh je bila rojena 3. okt. 1859. v Št. Ilju pri Velenju. V red je stopila 1. avg. 1878. in dobila ime Marija Stanislava. Umrla je 3. okt. 1928. Po naravi je bila močna žena, izrazitega organizato-

ričnega talenta. Po redu je bila še ena izmed prvotnih tipov te mlade agilne kongregacije, prežeta frančiškovega duha. Če so Šolske sestre danes naša narodna ženska kongregacija in to so, če jim je postala Slovenija pretesna, tako, da so se razširile po celi Jugoslaviji in dalje v svet, Nemško Avstrijo, Egipt, Ameriko, je v prvi vrsti njena zasluga. Kjer so započele kaj novega, povsod je bila ona kot spretna in že preizkušena organizatorica prva na mestu. V tem delu jo je zasačila tudi smrt. V Ptujju je organizirala novo postojanko. Vsa v delu si ni dala miru, da bi izlečila nakopano si prehlajenje. Razvila se je pljučnica, ki jo je v nekaj dneh spravila v grob. Kongregacija bo njeno izgubo še dolgo čutila. Bog ji kmalu daj naslednico njenega duha in zmognosti. Ona pa naj v Bogu uživa plačilo za svoja velika dela.

Zlati redovni jubilej.

V frančiškanski cerkvi v Novem mestu se je 21. oktobra vršila redka, pomenljiva slovesnost. P. Alfonz Furlan in Fr. Silvester Hlede sta obhajala zlati jubilej svojih redovnih obljub. P. Alfonz z Goč nad Vipavo je bravec „Cvetja“ in mnogim požnim dušam že star znanec. Že desetletja je vnet sotrudnik „Cvetja“. Posebno se je udeleževal na polju ascetike, v kateri je kot dolgoletni očetovski učitelj in voditelj novicev doma. Z vnmemo se tudi bavi z našo domačo redovno zgodovino. Pridnega kakor čebelica dobiš ali v spovednici ali pri kakih starih zaprašenih aktih, iz katerih zbira snov za svoje zgodovinske črtice. Kot vedno pripravljenega ljudomilega spovednika je za to slovesnost celo Novo mesto in vsa okoliška duhovščina s svojo navzočnostjo počastila. Zaenkrat mu želimo, da bi mogel prav tako slovesno zapeti svojo zlato sv. mašo, potem bomo naprej govorili. Fr. Silvester Hlede pa že 50 let redovne habite šiva, vedno vesel in zadovoljen. Naj bi jih še mnogo naredil.

Prestopil v vzhodni obred.

Dr. P. Stanislav Marija Aljančič, član naše provincije je 11. nov. v Križevcih prestopil v vzhodni obred. Kolikor nam je znano se kaj takega v našem redu že od 13. stol. sem ni zgodilo. Ni čuda, da je vrhovno redovno predstojništvo ta njegov korak dolgo zadrževalo. Le z ozirom na željo sv. očeta, kateremu je zedinjenje vzhodne z zapadno cerkvijo tako pri sreju, je končno na to pristalo. P. Stanislav je bil kot poročnik na ruski fronti ujet. Pozneje se je kot poročnik jugoslovanskih legionarjev boril na solunski fronti. Po vojni je sledil svojemu mlajšemu bratu, sedanjemu P. Jožefu v samostan. Ker je v ujetništvu vzljub-

bil vzhodne brate, je sklenil kot misijonar delati med njimi in jih pripravljati za zedinjenje. Provincijalno predstojništvo ga je po končanem bogoslovju poslalo v Rim na vzhodni inštitut, kjer je letošnje poletje zaključil svoje študije z doktoratom. Med tem je vprašanje njegovega prestopa v vzhodni obred dozorelo. Zaenkrat je nameščen v škofiji našega velikega apostola za zedinjenje presv. Dr. Dijonizija Njaradi v Križevcih. Bog mu daj mnogo vspeha!

Smrt znamenitega tretjerednika.

V Madridu je umrl v 67. letu starosti dr. Juan Viques de Mella. Po poklicu je bil prvotno advokat. Pozneje je postal časnikar in politikar. Kot tak je prišel l. 1903. v parlament. Njegovi parlamentarni in izvenparlamentarni govori so bili vedno dogodek dneva. Bil je najduhovitejši in najognjevitější španski govornik, ki je poslušavce vedno očaral. Globoko verno od presv. Evharistije ožarjeno in ogreto srce ga je naredilo tako zgovornega. Presv. Evharistija je bila zlato ozadje in vir vsega njegovega dela. Zasnova je obširno učeno delo „Modroslovje bogoslavlja.“ A izdati je mogel le prvi del. In ta ima naslov „Modroslovje presv. Evharistije“. Kot govornik na mednarodnem evharističnem kongresu v Madridu je najsijajnejše pokazal, odkod zajema svoje misli in svojo silo. Takrat se je njegova slava razširila tudi preko mej Španije. A vse to ga ni omamilo. Ostal je skromen sin sv. Frančiška. Na njegovo zadnjo željo so ga pokopali v tretjeredniški redovni obleki.

Sv. Frančišek na bankovcih.

Španska državna banka je izdala nove bankovce po 25 pezet, ki nosijo podobo sv. Frančiška. To je gotovo lepo, da naš sveti oče ne samo pri globoko vernem španskem narodu, ampak tudi pri njega vladi uživa tako spoštovanje. Če so pa ravno bankovci najpripravnejše mesto za njegovo podobo, o tem dvomim. Ko bi on v današnjih mamonističnih časih še enkrat prišel na svet, bi bil prav tak sovražnik mamonizma, kakor je bil ob svojem času in kot tak bi se za to čast najbrž še lepše zahvalil, kakor sv. Ciril in Metod za žveplenke in cikorlijo.

Naši mučenci v Mehiki.

Kolikor dosejaj vemo, so trije naši postali krvava žrtev mehiškega Nerona Callesa. Enega mladega, katerega ime se ne poroča, so dobili, ko je razširil letake katoliške obrambne lige in ga ustrelili. Druga dva sta bila P. Juniper de la Vega, samostanski predstojnik in brat Humil de Martinez. P. Juniper je iz Mescalera v Kaliforniji, kamor so frančiškani pribežali in si uredili samostan z novincijatom, hodil čez mejo oskrbovat Indijance. Zasačili so ga in ubili.

Ko so njegovi Indijanci to zvedeli, so neustrašeno zahtevali njegovo truplo, da je v svoji sredi pokopljejo. Uspeli so. Med svojimi ovčicami počiva. Bil je pobožen in goreč mož, velik častivec presv. Evharistije. Zadnja poročila vedo povedati, da se že čudeži gode na njegovem grobu.

Frančiškov „dan“ na Japonskem.

V japonskem misijonu v Saporu imajo trapisti velik samostan, kamor vsaj iz radovednosti radi zahajajo tudi paganski Japonci. Zakaj bi se njih radovednost ne izrabila v kake plemeniteje namene. Kako, glede tega so tamkajšnji nemški frančiškani prišli na originalno misel. Povabimo enkrat japonsko pagansko inteligenco za en dan v to samostansko tišino. Ta bo na njih živce dobro vplivala, mi bomo pa skrbeli, da tudi na njih živce dobro vplivala, mi bomo pa skrbeli, da tudi na njih sreče lačne in žejne duše. Prirediti ji hočemo en „Frančiškov dan“, ker Frančišek je tudi njim simpatičen. Rečeno storjeno. Takoj je bilo razposlano sto vabil na razne omikane paganske mestne veljake. Oglasilo se jih je eno tretjino. A ti so hoteli s seboj privedi tudi take, ki prvotno niso bili povabljeni. Končno je število naraslo na šestdeset, dasi niti s petdesetimi niso računali. Samostanska kapela je bila določena za prireditve. Da bi preveč katoliško ne izgledala, so Najsvetejše prenesli, klopi spravili ven, altar pa tako z rožami odeli, da je z njega samo sv. Frančišek gledal. Določeni dan se je naznanjena družba zbrala v samostanu. Najprej jo je voditelj „dneva“ primerno pozdravil, napovedal program in priporočil molčanje. Uvodni govor je bil „Vpliv sv. Frančiška na sodobno Japonsko.“ Nadaljni govori so bili še „Nemir človeškega srca“ in „Pot do miru srca“. Vmes so bile deklamacije in petje, vse lepo izbrano za tajne strune vsakoterega človeškega srca. Vidnega uspeha tega originalno zamišljenega misijona bo treba šele počakati. Zaenkrat vemo le, da so te enodnevne duhovne vaje na razbičane duše velikomestnih naganskih gospodov tako do bro vplivale, kakor mrzla kopel od julijske vročine razpaljenemu telesu. Tako so se glasile pismene zahvale udeležencev. Ljubzen je res iznajdljiva.

Stanje frančiškanskih misijonov.

Po zadnji statistiki je stanje frančiškanskih misijonov sledeče: Vseh misijonov, ki jih oskrbujejo, tudi onih med izseljenci je 62, misijonarjev 3123, katoličanov ki jih pastirujejo 3.660.917, gojencev v njih semeniščih 996, gojencev v raznih drugih šolah 172.372, otrok v zavetiščih 28.151. Krstov otrok in odraslih v enem letu 201.596. Lani je šlo v misijone 101 frančiškan in sicer v Afriko 25, v Severno Ameriko 1, v Južno Ameriko 12, v Azijo 57, med temi na Kitaj-

sko 25, v Carigrad 2, Albanijo 1, Norvegijo 1.

Za obnovo Frančiškovih spominkov.

Italija, zlasti pa Frančiškova ožja domovina solnčna Umbrija, je polna Frančiškovih spominkov, cerkva, kapel, znamenj, slik itd. A kakor vedo povedati romarji v sliko frančiškansko sv. deželo, mnogi teh dragocenih spominkov, ki so večinoma tudi velike umetnine, leto za letom bolj propadajo. Umetniki in prijatelji sv. Frančiška v spominih na svoja romanja to splošno obžalujejo in dregajo, da bi se ti v dvojnem oziru dragoceni spominki še pravočasno rešili popolnega razpada. Seveda vsi vedo, da je to lažje reči kot izvršiti, ker je treba biti pravljen na velike stroške. A ko se je sveti oče zavzel za to, so se kmalu našli tudi velikodušni mecenji ali podporniki. On je razodel svojo željo bostonskemu kardinalu O'Connell, ki je takoj poprijel. Že je izdal na ljubitelje umetnosti in prijatelje sv. Frančiška po Ameriki oklic za zbiranje potrebnega fonda. Ni dvoma, da ga bo imel kmalu skupaj. Tako bo zopet Amerika našla nekaj dragocenih svetinj dežele umetnosti, kakor že ponovno.

Smrt našega kitajskega misijonarja.

Da je naš kitajski misijonar P. Engelhard Avbelj umrl je že znano. Dobili smo naknadno poročilo, da se je to zgodilo po dvojni operaciji, kateri se je moral podvreči. Vendar ni bila operacija neposredni vzrok njegove smrti. Je že domala zdrav zapustil bolnišnico v Shanghaiju in bil ravno na tem, da se vrne na svoje mesto v Hankowu. V noči pred odhodom je nastopila oslabeledost srca, kateri je v četrh ure sledila kap. Sam je vstal in šel klicat svojega sobrata da mu podeli sv. zakramente. Sam je odgovarjal na vse molitve, potem pa kakor angelj zaspal. Tako pravi poročilo. Ko dobimo vse potrebne podatke o njegovem tamkajšnjem apostolskem delovanju, bomo obširneje opisali njegovo življenje. Zaenkrat mu želimo sladki mir v božjem naročju po trudapolnem delu.

Doživljaji frančiškanskega brata.

V nekem mestu je srečal frančiškanskega brata 70 letni starček. Začuden obstane pred čudno prikaznijo, ki je dotlej še ni videl in prav resno vpraša: „Ste li vi Gospod Jezus?“ Brat ga vprašujoče pogleda, kaj prav za prav s tem hoče, ali se norčuje, ali resno misli. Ko vidi, da starček z nekim svetim spoštovanjem čaka odgovora, mu pravi: „Ne, jaz nisem Gospod Jezus, pač pa sem njegov služabnik.“ — „Tako, 70 let že imam, pa nisem še videl takega človeka.“ To se ni zgodilo v kaki devetih deželi, ampak v nekdanjem cesarskem Ber-

linu, protestantskem Rimu, kjer je bil pred vojno frančiškana izredna prikazen, zlasti še v redovni obleki. Zato je čisto lahko kdo prej Abrahama videl kot frančiškana. Po vojski tudi tam niso več redki. Kajpada je bil spočetka pravi „teater“ za protestante, ko so katerega srečali. Isti brat je še par podobnih doživel. Nekoč ga je en mož kar sredi ceste objel in dejal: „Vi imate v resnici še srce za narod.“ In nek judovski rabin ga je povabil na svoje stanovanje ter izjavil: „Spoštujem vas, ker poznam vašega redovnega ustanovitelja in ga občudujem.“

Slovo misijonarjev.

Ena najganjlivejših letnih slovesnosti v našem osrednjem misijonskem kolegiju v Rimu je slovo novih misijonarjev. Letos je bila prav dobra letina. Dne 15. jul. jih je 25 prejelo misijonski križ. Po primernem nagovoru je preč. P. general križe blagoslovil. Nato ga je vsakemu posebej obesil na vrat. Med tem so pevci peli v srce segajoči skladbi. „Videli so vsi narodi zemlje“... in „Blaženi boste“... Končno se je P. general vsedel in zadnjič vsacega posameznega objel. Isto je storila za njim cela ostala številna redovna družina. Blagoslov z Najsvetejšim je zaključil pretresljivo slovesnost. Po avdijenci pri sv. očetu so se novi misijonarji odpravili na daljna pota. Odšli so: 14 na Kitajsko, 4 na Japonsko, 3 v Indijo, 2 v Albanijo, 1 v Palestino.

Tretejredniški kongres na Škotskem.

Na škotsko so prišli frančiškani in z njimi tretji red kmalu po smrti sv. Frančiška. Že l. 1231. najdemo tam njih prvi samostan. V naslednjih letih so preplavili celo deželo. Poleg dušnopastirskega dela so imeli v rokah tudi višje šole. Tako temeljito katoliško so vzgojili narod, da ko so Lutrovi apostoli prišli tja s svojim „evangelijem“, niso mogli ničesar opraviti. Vlada sama jih je odklonila in jim pod smrtno kaznijo prepovedala v deželi misijonirati. Ko so poznejši vladarji s plemstvom vred potegnili z njimi, jih je narod sam bojkotiral. Šele ko je bila vsa katoliška duhovščina izgnana, se je posrečilo uvesti protestantizem. Dolgo je bila pozneje Škotska misijonska dežela, dokler ni papež Leon XIII. l. 1878. zopet vpostavil nekdanjo nadškofijo v Glasgowu s štirimi podložnimi škofijami. Razni redovniki so že prej zastavili svoje misijonske delo, zadnji čas tudi frančiškani. Ti s posebno vnemo širijo III. red. Za 700 letnico kanonizacije sv. Frančiška so organizirali lepo vspele narodni kongres III. reda v Glasgowu. Dva glavna govora na kongresu sta bila „Sv. Frančišek v zgodovini Škotske“ in „Tretji red in bodočnost Škotske“.

P. HUGO:

VPRAŠALNI KOTIČEK.

1. Ali je res, da se dobi popolni odpustek, če se moli navadni, takozvani dominikanski rožni venec?

Da to je res, a le pod posebnimi pogoji. Letos je sv. oče po evharističnem kongresu ob grobu sv. Dominika v Boloniji izdal apostoljsko pismo, v katerem ta odpustek dovoljuje, stavi pa tudi pogoje pod katerimi se ga je mogoče udeležiti. Pogoji so pa sledeči: 1. Sv. rožni venec je treba moliti v cerkvi ali kapeli, kjer je presv. Rešnje Telo. A ni potreba, da bi bilo to izpostavljeno. 2. Moliti se mora en cel del sv. rožnega venca, to je pet skrivnosti. Dostavek za duše v vicah ni potreben, ker ne spada k rožnemu vencu, ampak je le pobožna navada. Dobl se pa tudi odpustek tolikokrat, kolikokrat kdo zmoli en del rožnega venca. Drugi pogoji, spoved in sv. obhajilo, so običajni, izvzemši molitev po namenu sv. očeta. Ta ni potrebna, jo nadomešča rožni venec sam.

2. Slišala sem nekoč, da se je mogoče odpustkov križevega pota udeležiti tudi doma, če ima kdo v ta namen blagoslovljen križ. Ker sem bolehnna in pozimi večkrat ne morem v cerkev, bi mi bilo to v veliko tolažbo, ako je res. Prosim odgovorite mi.

Slišali ste prav. Samo ne vem, če ste tudi slišali pod kakimi pogoji se je mogoče teh odpustkov udeležiti. To naj vam pojasnim. Pogoji so sledeči: 1. Pred vsem se zahteva, da je kdo postavno zadržan, da ne more opraviti pravega križevega pota. V vašem slučaju, če k sv. maši ne morete, gotovo tudi niste dolžni v cerkev, da bi se udeležili odpustkov križevega pota. 2. Imeti morate v ta namen blagoslovljen križ. To mora biti pravi križ s telesom Križanega. Podoba Križanega mora biti iz solidne snovi. Velikost križa sicer ni predpisana a spodobi se da ni kak mali križec. Pravico te križe blagoslovljati ima v to pooblaščen duhovnik. Včasih je bila ta pravica pridržana frančiškonom, odnosno njih predstojnikom, kateri edini smejo, izvzemši posebno dovoljenje, sv. križeve pote blagoslovljati. A te „stacijske križe“ kakor se imenujejo more danes domala vsak dušni pastir blagoslovljati, ker je skoraj vsak član te ali one bratovščine, ki mu daje to pravico, kakor so evharistična in misijonska duhovniška zveza in Apostolat sv. Cirila in Metoda. 3. Moliti se mora 20 Očenašev, Češčenamarij in Čast Očetu... Od teh se moli 14 mesto vsake postaje, 5 na čast petim presv. ranam, enega po namenu sv. očeta. Vmes se mora premissljevati Kristusovo trpljenje. 4. Blagoslovljeni križ je treba med molitvijo v rokah držati. Če jih več opravlja pobožnost zadostuje, da ima tisti križ v rokah, ki naprej moli. 5. Ker se za te odpusteke ne zahteva spoved in sv. obhajilo, mora biti dotični v milosti božji, če hoče prejeti odpusteke. — Za one, ki ob nedeljah in kateregakoli upravičenega vzroka ne morejo k sv. maši je ta pobožnost križevega pota jako dober nadomestek. Naj bi le se pridno gojila.

3. Jaz sem ob nedeljah dopoldne tako zaposlen, da še cele sv. maše ne vjamem, navadno pridem šele po darovanju. Kaj je z mojo mašo, ali naj sploh grem ali ne, če tako pozno pridem?

Na to vprašanje je težko dati enostaven odgovor. Je odvisno od Vašega zaposlenja. To je lahko tako, da nikakor ne morete proč. V tem slučaju ni Vaša krivda če zamudite en glavni del sv. maše, kar je darovanje vsekako. Toda če morete biti vsaj pri bistvenih delih sv. maše, ki sta povzdigovanje in sv. obhajilo in v Vašem slučaju sploh kar po darovanju sledi, ste tudi dolžni biti. V slučaju pa, da Vaše zaposlenje ni tako, da bi se brez večje težave ali škode ne mogli odtrgati od njega, vsekako grešite ako zamudite darovanje. Ne smem Vas pa v tem slučaju takoj obsoditi smrtnega greha. Vzrok sicer ni sorazmeren dolžnosti, a zopet ne umišljen. Le v tem slednjem slučaju, če bi bil vzrok umišljen, to je če bi bilo Vaše zaposlenje tako, kakoršno bi vsak lahko našel, ki mu ni za sv. mašo, bi smrtno grešili. Ali pa ne bi mogli zamujenega nadomestiti? Ako morete ste v vsakem slučaju dolžni, da se grehu izognete. Če nimate več časa biti pri celi drugi sv. maši, bodite vsaj toliko časa, kolikor ste prejšnje zamudili. To se da strniti, le da sta povzdigovanje in sv. obhajilo pri eni in isti sv. maši. Kajpada pošten kristjan, če količkaj more Bogu ne da nekaj skrpanega, ali okrnjenega, ampak celo kakor iz enega kova. Le v sili je Bog tudi s tako mašo zadovoljen, kristjan pa zadosti svoji dolžnosti, ki mu nalaga biti pri celi sv. maši.

4. Večkrat vidim take, ki komaj čakajo, da strežnik za mašnikovo sv. obhajilo pozvoni. Pri prvem glasu zvonca napravijo kak pokvečen križ, se obrnejo in hajdi iz cerkve, kakor bi gorelo za njimi. Ali so ti pri sv. maši?

Mislím da ne. Sv. obhajilo je bistven del sv. maše. Obhajilo pa ni takrat kadar strežnik pozvoni. On da s tem le znamenje za sv. obhajilo, da ljudje postanejo pozorni za nov zadnji glavni in bistveni del sv. maše in temu primerno čustva vzbude.

Bistvo sv. obhajila je v zavžitju. A takrat so ti „bogaboječiči“ že zunaj, ne da bi sploh mislili več na mašo.

5. Tako sem žalostna, moj mož je nepreviden umrl. Slabo mu je postalo. Sem takoj poslala po gospoda, a predno so prišli je bil že mrtev. Oslabelosti srca je sledila kap. Do zadnjega je bil pri zavesti in klical Jezus, Marija! Kaj je z njim?

Kakor kaže ne slabo. Njegovi vzdihni pričajo, da se je kesal svojih grehov in želel duhovnika. V takih slučajih popolno kesanje samo grešnika spravi z Bogom. To naj bi si ljudje za take slučaje, ki niso samo slučajno dobro zapomnili zase in za druge. Čudno, za podobne telesne nezgode imamo vse polno praktičnih navodil za prvo pomoč, dokler ne pride zdravnik. Duše pa v sličnih slučajih vse zmedene in obupane samo svojega zdravnika čakajo, ki ga mnogokrat ne pričakajo. Takim mora eden, ki ni toliko interesiran in zato tudi ne tako zbeگان, mirno in ljubeznivo prigovarjati: Dragi, nič se ne vznemirjaj. Smo že poslali po gospoda. Ta čas pa ti lepo popolno kesanje obudi, pa ti bo Bog vse odpustil, saj ve da se želiš spovedati in prejeti sv. zakramente. Kajpada to ne velja tistim zanikernežem, ki o duhovniku in previdenju nočejo ničesar slišati, češ, da se bodo že sami z Bogom pobotali, kakor tisti, ki je duhovnika odslovil z besedami: Hodi, jaz se bom že sam s tvojim šefom pogovoril.

6. Eden mi je kazal svojo verižico pri uri in dejal, da ima nekake odpustke nanjo. Ali ne bi bilo dobro, da bi bili tudi tisti kakih odpustkov deležni, ki nosijo znak tretjega reda?

Za take odpustke ni treba šele prosit, ker že obstojajo. Sedanji sv. oče je na prošnjo naše redovne prokuratorje dne 1. maja 1923. dovolil 100 dni odpustka za vsakokrat, ko si kdo nadene tretjeredniški znak in vzdihne: Sv. oče Frančišek, prosil za nas!

7. Pri nas je en agent pred kratkim prodajal slovensko sv. pismo in še prav poceni. Pa ravno radi tega, ker je bila cena tako nizka sem dvomila, če je pravo. Ali bi je lahko kupila in brala?

Ne. Kajti ti agenti v resnici prodajajo protestantske izdaje sv. pisma, ki jih v raznih jezikih zalagajo njih bogate biblijske družbe in prav poceni prodajajo. Večinnoma so brez razlage. Sv. cerkev take izdaje sv. pisma prepoveduje. Tudi brati se jih ne sme, razum onih, ki se pečajo s posebnim študiranjem sv. pisma. Poleg tega razni krivoverski agitatorji razširjajo med nami še razne druge knjige in spise, kakor n. pr. Pot k resnici itd. Tudi teh ne kupujte in ne berite, ker so pravtako krivoverske, če na videz še tako pobožne. Ako vam bo kdo prišel kaj takega ponujat pogletje za naslovno stranjo ali pa zadaj, če je natis dovolila cerkvena oblast. Če tega dovoljenja nikjer ne najdete, takoj veste, da je knjiga prepovedana in lepo odslovite dotičnega agenta, magari da vam svojo robo zastonj ponuja.

DRAGI NAROČNIKI!

Pred seboj imate prvo številko novega letnika „Cvetja“. Sodite sami, ali smo izpolnili kar smo obljubili ali ne. Vsaj to nam boste morali priznati, da naš program ni ostal le na papirju. Naše pravilo je: Rajši ne obljubiti, kot ne izpolniti. Tega se nismo držali samo pri prvi številki, ampak se hočemo držati, če Bog da, pri vseh naslednjih. Uredništva bodočnost prav nič ne skrbi. Sodelavcev ne manjka. Že za to številko se nam je nabralo toliko snovi, da bi lahko takoj izdali drugo, ali pa tej dali podvojeni obseg.

Ali naš finančni minister je postal nekam zamišljen. Računi mu ne gredo skupaj, vsaj tako ne kakor bi rad. Lani, tako pravi, se je list komaj zdrževal. Letos bodo stroški ravno še enkrat toliko, ne pa dohodki, ker je naročnina 15 Din ne 20. Odkod naj vzamem primanjkljaj? Niso prazni ti pomisleki. Smo računali z njimi že ko smo delali program. A nas niso ostrašili. Seve pri dosedanjem številu naročnikov bi nam moral pogum upasti. Če nam ni, nam radi tega ni, ker trdno upamo, da se bo že v teku tega leta število naročnikov podvojilo. Potem bo tudi finančni minister pokonci nosil glavo, kakor mi.

Da bi bilo naše upanje drzno, tega ne verjamemo in ne verjamemo. In zakaj ne verjamemo? Pomislite! „Cvetje“ je stanovsko glasilo III. reda. Vse organizacije, ki

imajo svoje stanovsko glasilo po pravici pričakujejo, nekatere celo zahtevajo, da ima vsak član naročeno svoje stanovsko glasilo pa magari, da je rabi za peč kurit, kar seveda ne bi bilo lepo od dotičnega. Pomislite dalje, da šteje slovenski III. red nad 50.000 članov. Njeno stanovsko glasilo „Cvetje“ pa je imelo doslej še nekaj manj kot 9000 naročnikov. Ali ni to naravnost sramota za III. red, sramota, ki jo nosi ali članstvo, ali voditelji ali pa uredništvo stanovskega glasila, če ne vsi troji skupaj. V kolikor ta zadene uredništvo, zagotavlja, da jo hoče na vsak način čemprej izbrisati. Od svoje strani bo storilo vse, da bo prihajalo „Cvetje“ v vsako slovensko hišo, kjer živi kak član III. reda. Kdor res ne bo premogel na leto 15 Din, mu bo omogočilo list brezplačno.

Ker pa krivda in sramota ni samo pri uredništvu, temveč tudi pri članstvu in njega voditeljih, pozivljamo tudi nje, da isto storijo. Vsak naj v svojem področju in okrožju pridno agitira, pa bomo vsaj za letos kmalu brez skrbi. Pozivljamo zlasti okrožne vizitatorje skupščin, naj ob priliki vizitacije spregovore o tem resno besedo in posebno zaupništvo skupščin navdušijo za propagandno delo. Saj je vendar to apostolat dobrega tiska, tega najsilnejšega modernega sredstva za katoliški preporod. Da se bo videlo, kdo ima kaj smisla za to, kdo ne, bomo v listu od časa do časa priobčevali statistiko posameznih skupščin primerjaje število udov s številom naročnikov. Objavljali bomo tudi imena onih, ki bodo pridobili več novih naročnikov.

Da se omogoči dobivanje lista onim, ki res ne zmorejo naročnine, priporočamo tistim, ki lahko par dinarjev več odrinejo, naj isto tudi store. Iz tega sklada se bo poravnava naročnina za one, ki je sami ne vtrpe. Porabilo pa se bo preplačilo za revne ude one skupščine iz katere bo prišlo. Ako je dolžnost telesno lačne nasičevati, je še bolj dolžnost dušno lačne nasičevati z dobrim berivom. Tudi imena preplačnikov in njih preplačila bomo objavljali, zato prosimo vse tiste, ki bodo naročnino sprejemali, naj se na to ozirajo.

Ker nam ni kazalo naročati prevelike naklade prve številke lista kar na slepo srečo, smo dali shraniti stavek, da v slučaju potrebe takoj lahko naročimo drugo izdajo. A tiskarna tega stavka ne bo dolgo hranila, vsaj brez naših stroškov ne. Zato nujno prosimo, naj se s pridobivanjem novih naročnikov takoj začne, da bomo za prihodnje številke vedeli, koliko naklade imamo naročiti. Amerikanci so vajeni liste dobivati s tisto številko, ko so naročnino vplačali, naj bi bila tudi zadnja v letu. To je za lastništva in upravnštva listov sicer praktično, za naročnike pa zelo nepraktično. Kaj mi hoče samo par številka! Pri nas ni te navade oz. razvade. Vsak hoče imeti ali cel letnik ali nič. Da ga bo imel, naj napiše priloženi ček in gre na delo. V svrhu lažjega nabiranja novih naročnikov imamo v zalogi posebne nabiralne pole. Pišite ponje! Tudi čeke Vam bomo priložili. — Ker je danes, ko to pišemo ravno sv. Miklavž, bi nekaterim razum čekov najrajši priložili še šibo. To so tisti, kateri še stare naročnine niso poravnali, nekateri za več let ne. Dolgujejo jo: 1 za pet let, 7 za štiri leta, 58 za tri, 146 za dve leti, 451 za eno leto. To znese skupaj 9500 Din. Za nas, ki nam zaenkrat tako trda gre, je to veliko. Ako ne storijo svoje dolžnosti, dobe s prihodnjo številko parkeljna.

Ponovno Vas opozarjamo, da je naročnina za to leto 15.— Din za Jugoslavijo, za druge kraje pa kakor je na drugem mestu označeno. Da se posebej spomnimo na naše ameriške naročnike, jim 1 dolar gotovo ne bo preveč. Lista takega obsega tam ne dobijo za ta denar. Zato upamo, da se bo tudi tamkajšnje število naročnikov pomnožilo. Znano nam je, da živi v slovenski Ameriki veliko tretjerednikov. Vemo tudi, da je večina sama sebi prepuščena. Ni čuda, če jim duh III. reda gineva. „Cvetje“ in še cvetje iz domovine, na katero tako radi mislijo, jim bo nanovo vdihnilo Frančiškovega duha in ga negovalo. Sicer bomo pa poročali tudi o gibanju III. reda po Ameriki, ker bomo v zmeno za list dobivali tamkajšnje tretjeredniško glasilo „Franciscan Herald“. Zato na noge tudi Vi ameriški bratje in sestre. Tako Vam kliče en Vaš stari znanec.

Dopisnikom bi še povedali, da nam bodo dopisi sicer dobrodošli, posebno o gibanju III. reda v posameznih skupščinah. Prosimo pa že naprej, naj man pošiljajo samo snov, ki jo bomo sami našim prilikam primerno obdelali. Predolgi dopisi, ki so v prvi vrsti krajevnega pomena, bi nam vzeli preveč prostora in škodili splošnemu namenu lista. Isto velja glede slučajnih prošelj, zahval itd.

To smo Vam imeli zaenkrat povedati. Končno Vam želimo še prav Vesele božične praznike in Blagoslovljeno novo leto. Dal Bog, da bi bil naš III. red tostran in onstran morja še pred pomladjo ves v — „Cvetju“.